

Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 1/2019

Socio-economic situation of voivodships No. 1/2019

Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 1/2019

Socio-economic situation of voivodships No. 1/2019

Opracowanie merytoryczne
Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Przestrzennych i Środowiska
Statistics Poland, Spatial and Environmental Surveys Department

pod kierunkiem
supervised by

Joanny Hausman-Czerwińskiej

Zespół autorski
Editorial team

Małgorzata Brzostowska, Elżbieta Grobicka, Joanna Jelińska-Hrynkiewicz,
Michał Moskalewicz, Joanna Poświata, Krystyna Przepióra

Skład i opracowanie graficzne
Typesetting and graphics

Michał Moskalewicz, Małgorzata Brzostowska

ISSN 2657-7747

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła
When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 251/2019/nakł. 160

Przedmowa

Publikacja „Sytuacja społeczno-gospodarcza województw” (dotychczas „Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw”) jest kolejną edycją tego opracowania wydawanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Zawiera szereg informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województw. Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub okresach narastających.

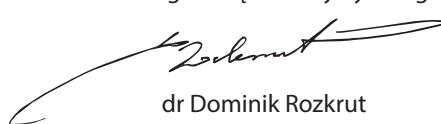
Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw oraz rolnictwa. Część analityczna opracowania dostępna jest w Internecie w formie PDF, natomiast tablice z danymi dostępne są w formie Excel. Szerszy zakres danych liczbowych dostępny jest w Banku Danych Lokalnych bdl.stat.gov.pl.

Dyrektor Departamentu
Badań Przestrzennych i Środowiska

Dominika Rogalińska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, czerwiec 2019

Preface

The publication "Socio-economic situation of voivodships" (till now „Information on socio-economic situation of voivodships) is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. The edition contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of voivodships. All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration consists of analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises as well as agriculture. Analytical part of the current edition is available in the Internet as PDF format, whereas tables with data are accessible in Excel format. Detailed databases can be extracted online from Local Data Bank bdl.stat.gov.pl.

Director of Spatial and Environmental
Surveys Department

Dominika Rogalińska

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph. D.

Warsaw, June 2019

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych.....	6
Symbols	
Synteza.....	7
Executive summary	10
Ludność.....	13
Population	
Rynek pracy.....	16
Labour market	
Wynagrodzenia.....	26
Wages and salaries	
Emerytury i renty.....	29
Retirement and other pensions	
Ceny	32
Prices	
Budownictwo mieszkaniowe	36
Residential construction	
Produkcja przemysłu i budownictwa.....	38
Production of industry and construction	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw	40
Financial results of enterprises	
Rolnictwo	43
Agriculture	
Uwagi ogólne	45
General notes	47

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbols	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Synteza

Rachunki narodowe w I kwartale 2019 r.

produkt krajowy brutto	+4,7% r/r
wartość dodana brutto	+4,6% r/r

Według wstępnego szacunku, w I kwartale 2019 r. produkt krajowy brutto (PKB) był wyższy realnie o 4,7% w porównaniu z I kwartałem ub. roku. Głównym czynnikiem wzrostu był nadal popyt krajowy (wpływ na tempo wzrostu gospodarczego +4,0 p. proc., wobec +4,6 p. proc. w IV kwartale 2018 r.). Złożył się na to pozytywny wpływ spożycia ogółem (+3,5 p. proc.), z tego spożycia w sektorze gospodarstw domowych (+2,4 p. proc.) oraz spożycia publicznego (+1,1 p. proc.). Dodatni był także wpływ akumulacji (+0,5 p. proc.), przede wszystkim na skutek dodatniego wpływu popytu inwestycyjnego (+1,6 p. proc.), przy ujemnym wpływie zapasów (-1,1 p. proc.). W I kwartale br. odnotowano pozytywny wpływ eksportu netto na tempo wzrostu gospodarczego (+0,7 p. proc.).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w I kwartale 2019 r. była większa o 4,6% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. (wobec wzrostu o 5,2% przed rokiem). Wzrost szybszy niż przeciętnie w gospodarce wystąpił w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (14,4%), transporcie i gospodarce magazynowej (10,4%), budownictwie (8,5%) i przemyśle (5,9%).

Rynek pracy w I kwartale 2019 r.

przeciętne zatrudnienie	
w sektorze przedsiębiorstw	+3,1% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego	5,9%

W I kwartale 2019 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 3,1% większe niż przed rokiem (kiedy notowano zwiększenie o 3,7%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy w opolskim (o 6,2%), podlaskim (o 5,4%) i małopolskim (o 5,1%); najmniejszy – w warmińsko-mazurskim (o 1,2%), dolnośląskim i zachodniopomorskim (po 1,8%).

W końcu marca 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 984,7 tys. osób bezrobotnych, tj. o 9,8% mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich województwach, od 13,6% w śląskim do 5,2% w pomorskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu marca 2019 r. wyniosła 5,9% tj. o 0,7 p. proc. mniej niż przed rokiem. W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, w największym stopniu obniżyła się w warmińsko-mazurskim (o 1,3 p. proc.), kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim (po 1,0 p. proc.), w najmniejszym w: pomorskim (o 0,3 p. proc.), dolnośląskim, małopolskim oraz wielkopolskim (po 0,5 p. proc.). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (3,2%), śląskim (4,4%), małopolskim (4,8%) i mazowieckim (4,9%); najwyższą w: warmińsko-mazurskim (10,4%), kujawsko-pomorskim (8,8%), podkarpackim (8,7%) i świętokrzyskim (8,3%).

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za I kwartał 2019 r. zmniejszyła się zarówno liczba pracujących (o 0,4%), jak i bezrobotnych (o 6,1%). Wskaźnik zatrudnienia utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 53,7%. Według BAEL odnotowano spadek stopy bezrobocia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2019 r.

(o 0,3 p. proc. do poziomu 3,9%). Korzystniejsza niż przed rokiem była relacja liczby osób niepracujących do pracujących – na 1000 osób pracujących przypadały 862 osoby bezrobotne lub bierne zawodowo (wobec 864 osoby przed rokiem).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 6,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 7,1% przed rokiem). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największy w kujawsko-pomorskim (o 9,3%), śląskim (o 8,4%) i małopolskim (o 7,9%), a najmniejszy w lubelskim (o 4,8%), mazowieckim (o 5,5%) i opolskim (o 5,6%). Zmniejszyła się rozpiętość w relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw i wyniosła 40,4 p. proc. (wobec 41,6 p. proc. przed rokiem).

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w I kwartale 2019 r.

z pozarolniczego systemu	
ubezpieczeń społecznych	+4,1%
rolników indywidualnych	+3,4%

Liczba emerytów i rencistów ogółem w skali roku zwiększyła się o 1,0%. Tempo wzrostu emerytur i rent brutto zarówno z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych było wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 3,5% i 2,2%).

Rolnictwo w I kwartale 2019 r.

Na rynku rolnym, zarówno w skupie, jak i na targowiskach, w marcu br. przeciętne ceny zbóż i ziemniaków były wyższe niż przed rokiem. Wyższe były również ceny skupu żywca wołowego (bydła bez cieląt) i mleka krowiego. Poniżej poziomu sprzed roku kształtowały się ceny skupu żywca wieprzowego.

Ceny w I kwartale 2019 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+1,2% r/r
-------------------------------------	-----------

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był wolniejszy niż w kolejnych kwartałach ub. roku. Zwolniła w skali roku dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem. Po spadku cen przed rokiem obserwowano wzrost cen towarów i usług w zakresie transportu. Przyspieszyło tempo wzrostu cen m.in. artykułów i usług związanych ze zdrowiem.

Produkcja sprzedana przemysłu w I kwartale 2019 r.

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 6,1% większa niż w I kwartale 2018 r. (kiedy notowano wzrost o 5,5%). Zwiększenie produkcji przemysłowej odnotowano we wszystkich województwach – od 13,9% w lubelskim do 2,2% w śląskim.

Produkcja budowlano-montażowa w I kwartale 2019 r.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) zrealizowana w Polsce zwiększyła się o 9,4% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec wzrostu o 26,1% przed rokiem).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w I kwartale 2019 r.

wynik finansowy netto	-4,5%
wskaźnik rentowności obrotu:	
brutto	+4,3%
netto	+3,4%

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były mniej korzystne od uzyskanych w roku poprzednim. Dynamika przychodów ogółem była wolniejsza niż kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Zmniejszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto, obniżył się wskaźnik rentowności sprzedaży brutto. Pogorszenie większości wskaźników odnotowano w przedsiębiorstwach województw: podkarpackiego, śląskiego i warmińsko-mazurskiego, a poprawę – w przedsiębiorstwach województw: świętokrzyskiego, lubelskiego i małopolskiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów większy był zarówno udział przedsiębiorstw rentownych, jak i ich udział w przychodach ogółem.

Executive summary

National accounts in first quarter of 2019

gross domestic product	+4.7% y/y
gross value added	+4.6% y/y

By preliminary estimate, in first quarter of 2019, real gross domestic product (GDP) was higher by 4.7% compared with first quarter of the previous year. The main factor of GDP growth was still a domestic demand (influenced economic growth by +4.0 percentage points, against +4.6 percentage points in the fourth quarter of 2018). It was due to the positive final consumption expenditure (+3.5 percentage points), including household consumption expenditure (+2.4 percentage points) and public consumption expenditure (+1.1 percentage points). There was also a positive influence of gross capital formation (+0.5 percentage point), mainly because of positive impact of the investment demand (+1.6 percentage points) with negative impact of changes of inventories (-1.1 percentage points). In first quarter of 2019, there was a positive influence of net export for the pace of economic growth (+0.7 percentage point).

Gross value added in national economy in the first quarter of 2019 was higher by 4.6% compared to the same period of 2018 (against an increase by 5,2% a year ago). An increase faster than average in the economy occurred in financial and insurance activities (by 14.4%), transportation and storage (by 10.4%), construction (by 8.5%), and industry (by 5.9%).

Labour market in first quarter of 2019

average paid employment	
in business enterprise sector	+3.1% y/y
registered unemployment rate	5.9%

In first quarter of 2019 average paid employment in non-financial corporations sector was by 3.1% higher than a year before (when an increase was noted by 3.7%). Increase was recorded in all voivodships, the highest in Opolskie (by 6.2%), Podlaskie (by 5.4%) and Małopolskie (by 5.1%); the lowest in Warmińsko-Mazurskie (by 1.2%), Dolnośląskie and Zachodniopomorskie (both by 1.8%)

At the end of March 2019 in labour offices 984.7 thousand unemployed persons were registered, i.e. by 9.8% less than a year before. Decrease of the number of unemployed persons was noted in all voivodships, from 13.6% in Śląskie to 5.2% in Pomorskie.

Registered unemployment rate at the end of March 2019 was 5.9%, i.e. by 0.7 percentage points less than a year before. Unemployment rate on annual basis declined in all voivodships, from 1.3 percentage points in Warmińsko-Mazurskie, Kujawsko-Pomorskie and Zachodniopomorskie (both 1.0 percentage point) to 0.3 percentage points in Pomorskie and in Dolnośląskie, Małopolskie and Wielkopolskie by 0.5 percentage point each. The lowest unemployment rate was noted in: Wielkopolskie (3.2%), Śląskie (4.4%), Małopolskie (4.8%), Mazowieckie (4.9%); the highest – in Wamińsko-Mazurskie (10.4%), Kujawsko-Pomorskie (8.8%), Podkarpackie (8.7%) and Świętokrzyskie (8.3%).

According to the preliminary estimates of The Labour Force Survey (LFS) for the first quarter of 2019 there was a decrease in number of both, the employed persons (by 0,4%) and the unemployed persons (by 6.1%). The employment rate remained at the same level as last year and amounted to 53,7%. According to the LFS there was a decrease of the unemployment rate (from 0.3 percentage point up to level of 3.9%). The relation between the number of persons not working to employed persons was more favorable than a year before – per 1000 working persons were 862 unemployed or economically inactive persons (against 864 persons in the previous year).

Average monthly wages and salaries in business enterprise sector in first quarter of 2019

Average monthly gross wages and salaries in the business enterprise sector was higher by 6.7% than in 2018, when an increase was noted by 7.1%. The increases of wages and salaries was recorded in all voivodships; the highest in Kujawsko-Pomorskie (by 9.3%), Śląskie (by 8.4%) and Małopolskie (by 7.9%), the lowest – in Lubelskie (by 4.8%), Mazowieckie (by 5.5%) and Opolskie (by 5.6%). The range of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in relation to national average between the highest and the lowest result in voivodships decreased and achieved 40.4 percentage points (against 41.6 percentage point in the previous year).

Average monthly gross retirement and other pensions in first quarter of 2019

from non-agricultural social security system	+4.1% y/y
individual farmers	+3.4% y/y

The number of retirees and pensioners in general per year increased by 1.0%. The growth rate of gross retirement and other pensions both from non-agricultural social security system and individual farmers was higher than a year ago (when the increase was recorded accordingly by 3.5% and 2.2%).

Agriculture in first quarter of 2019

On the agricultural market of March 2019 in both – procurement and marketplaces the average prices of cereals and potatoes were higher than a year before. There were also higher prices of cattle for slaughter (cattle excluding calves) and cows' milk. The prices of pigs for slaughter were below from the previous year.

Prices in first quarter of 2019

prices of consumer goods and services	+1.2% y/y
---------------------------------------	-----------

Increase prices of consumer goods and services on a yearly basis was slower than in the subsequent quarters of last year. The price dynamics of food and non-alcoholic beverages and goods and services related to dwelling slowed in a year. After a decrease noted in last year there was an increase in prices of goods and services in the field of transport. There was an acceleration of price growth, i.a. health-related articles and services.

Sold production of industry in first quarter of 2019

Sold production of industry (in constant prices) was by 6.1% higher than in first quarter of 2018 (when an increase was noted by 5.5%). Increase of production of industry was observed in all voivodships – from 13.9% in Lubelskie to 2.2% in Śląskie.

Construction and assembly production in first quarter of 2019

Construction and assembly production (in constant prices) in Poland 2019 increased by 9.4% in comparison to the same period of last year (against an increase by 26.1% last year).

Financial results of non-financial enterprises in first quarter of 2019

net financial result	-4.5% y/y
turnover profitability rate:	
gross	+4.3%
net	+3.4%

Financial results gained by surveyed non-financial enterprises were weaker than those achieved in last year. The indices of revenues from total activity was slower than costs of revenues acquisition, consequently cost level indicator decreased. Profitability rates of gross and net turnover decreased as well as profitability rates of gross sales. Decrease of most indicators was observed in enterprises of Podkarpackie, Śląskie and Warmińsko-Mazurskie. Improvement noted in enterprises of Świętokrzyskie, Lubelskie and Małopolskie. In total number of surveyed entities the share of profitable enterprises increased, the same as their share in revenues from total activity.

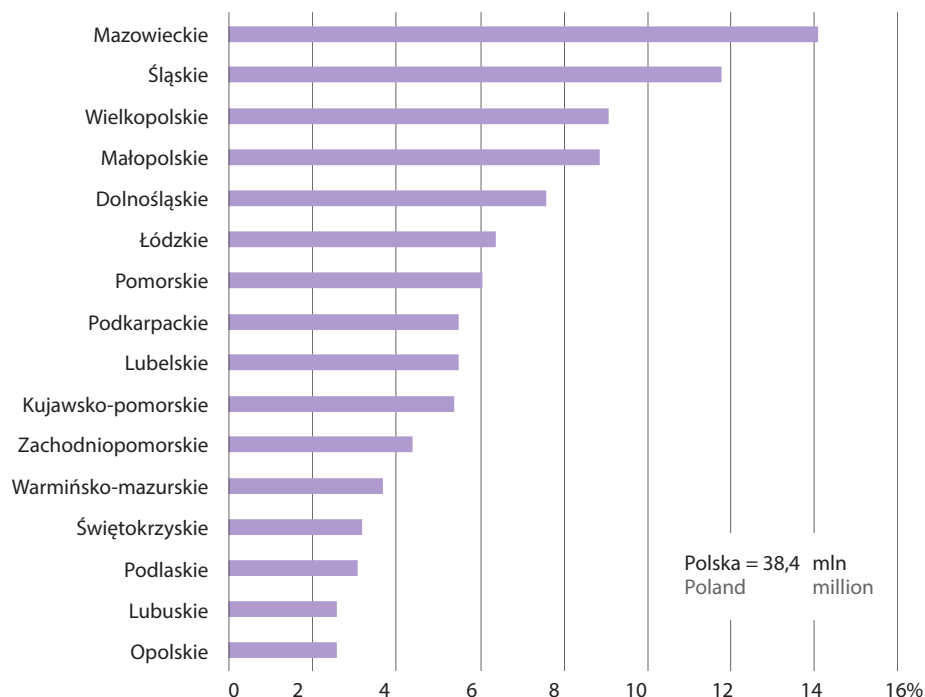
Ludność Population

Rok 2018 był szóstym z kolei, w którym wystąpił ujemny przyrost naturalny. Liczba urodzeń była niższa od liczby zgonów o 26,0 tys. osób, wobec ubytku o 0,9 tys. osób w 2017 r.

Ludność Polski w końcu grudnia 2018 r. liczyła **38411,1** tys. osób, tj. o 22,4 tys. mniej niż rok wcześniej. Zmniejszenie liczby ludności odnotowano w 12 województwach, najgłębsze w: śląskim (o 14,6 tys. osób), łódzkim (o 10,0 tys. osób), lubelskim (o 8,7 tys. osób) i świętokrzyskim (o 6,2 tys. osób). Liczba ludności wzrosła natomiast w województwach: mazowieckim (o 18,8 tys. osób), pomorskim (o 9,3 tys. osób), małopolskim (o 9,2 tys. osób) oraz wielkopolskim (o 4,8 tys. osób), a więc w tych, w których od lat obserwowano stały wzrost liczby ludności.

W 2018 r. udział ludności miejskiej utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 60,1%. W 8 województwach wskaźnik urbanizacji był wyższy niż przeciętnie w kraju, w tym najwyższy w województwie śląskim – 76,7% (spadek o 0,2 p. proc. porównaniu z rokiem 2017). Najniższy udział ludności miejskiej notowano w województwie podkarpackim (41,1%; spadek o 0,1 p. proc.).

Wykres 1. Udział liczby mieszkańców województw w ogólnej liczbie ludności Polski w 2018 r.
Chart 1. Share of the population of voivodships in the total population of Poland in 2018

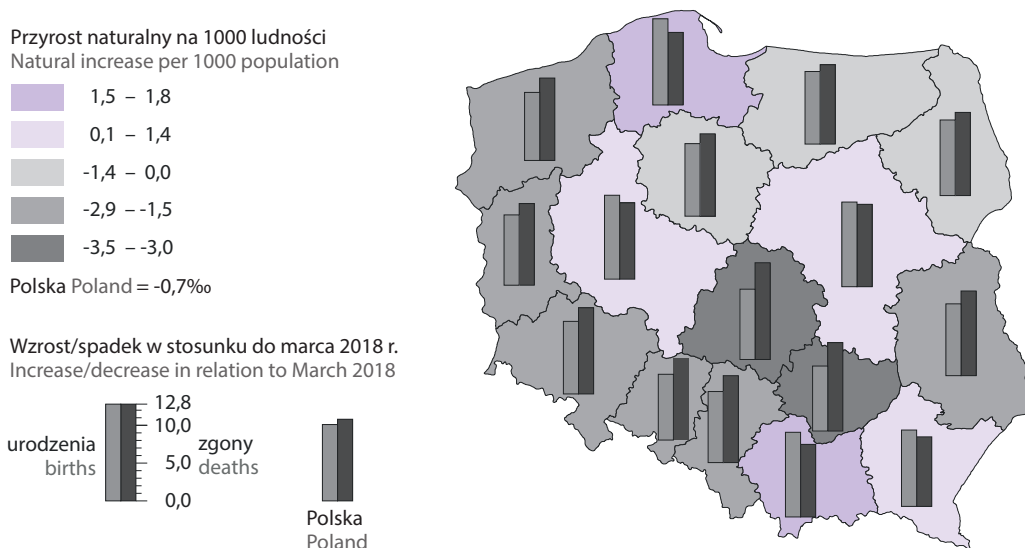
W 2018 r. zarejestrowano 388,2 tys. **urodzeń żywych**, tj. o 13,8 tys. mniej niż przed rokiem. Współczynnik urodzeń zmniejszył się w skali roku o 0,4 pkt i wyniósł 10,1‰. W 11 województwach osiągnął wartość niższą niż średnia w kraju. Najniższy współczynnik urodzeń zanotowano w województwach świętokrzyskim (8,6‰ – spadek o 0,1 pkt w porównaniu z rokiem 2017) i opolskim (8,7‰ – spadek o 0,5 pkt). W województwie podkarpackim współczynnik urodzeń osiągnął wartość przeciętnej dla Polski. Najwyższą liczbę urodzeń na 1000 ludności notowano w województwach: pomorskim (11,4; przed rokiem – 11,8), małopolskim i mazowieckim (po 11,2; w 2017 r. – odpowiednio: 11,3 i 11,5) oraz wielkopolskim (11,1 wobec 11,6).

W 2018 r. **zmarło** 414,2 tys. tj. o 11,3 tys. więcej niż rok wcześniej. Współczynnik zgonów wzrósł w skali roku o 0,3 pkt i wyniósł 10,8‰. W 9 województwach osiągnął wartość wyższą niż przeciętnie w kraju. Najwyższy współczynnik zgonów po raz kolejny odnotowano w województwie łódzkim (12,8‰ – wzrost o 0,2 pkt w porównaniu z rokiem 2017). W województwach lubuskim i opolskim współczynnik zgonów osiągnął wartość równą średniej dla kraju. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w województwach: podkarpackim (9,2‰ – wzrost o 0,1 pkt w porównaniu z rokiem 2017), pomorskim i małopolskim (po 9,6‰ – wzrost odpowiednio o 0,3 pkt i 0,2 pkt) oraz wielkopolskim (10,1‰ – wzrost o 0,6 pkt).

W 2018 r. liczba **zgonów niemowląt** wyniosła 1,5 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Współczynnik zgonów niemowląt obniżył się o 0,2 pkt i osiągnął wartość 3,8‰. Najniższym poziomem wskaźnika zgonów niemowląt charakteryzowały się województwa: małopolskie (2,9‰), opolskie (3,3‰) oraz mazowieckie (3,4‰). W świętokrzyskim wartość wskaźnika osiągnęła średnią dla kraju. W pozostałych 12 województwach zanotowano wyższą wartość niż przeciętnie w kraju, w tym najwyższą – w łódzkim (4,4‰).

Szesty rok z kolei notuje się ujemny **przyrost naturalny**, przy czym w 2017 r. ubytek naturalny wyniósł 0,9 tys. osób, natomiast w 2018 r. – 26,0 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 0,7‰, wobec ujemnej, ale bliskiej 0,0‰, wartości w 2017 r. Najniższy współczynnik nadal występował w województwach łódzkim (minus 3,5‰) i świętokrzyskim (minus 3,1‰). Dodatnią wartość współczynnika odnotowano w 5 województwach: pomorskim (1,8‰; wobec 2,5‰ w roku 2017), małopolskim (1,6‰, wobec 1,9‰ rok wcześniej), wielkopolskim (1,0‰ wobec 2,1‰), podkarpackim (0,9‰; wobec 1,2‰) oraz mazowieckim (0,3‰ wobec 0,9‰).

Mapa 1. Ruch naturalny ludności w 2018 r.
Map 1. Vital statistics of population in 2018

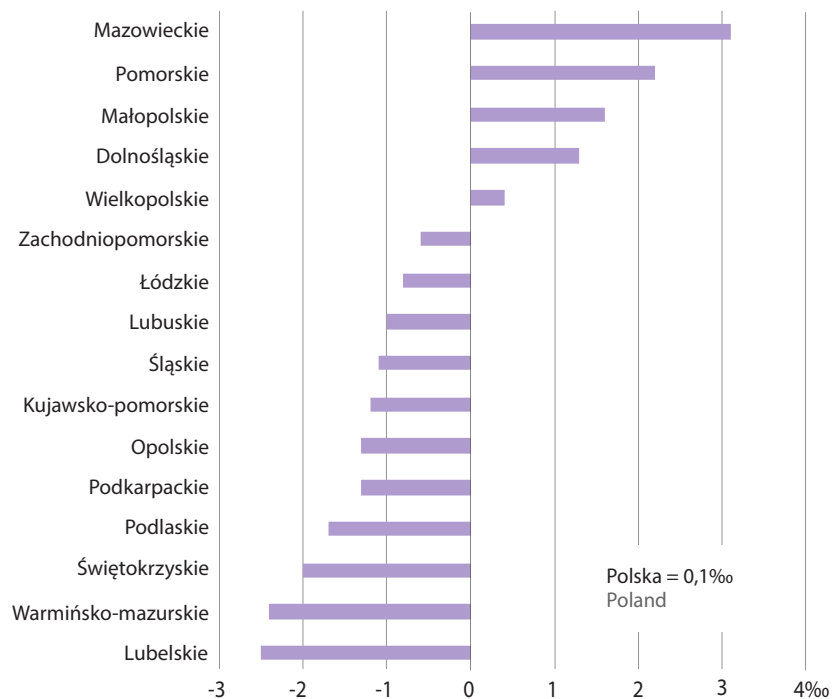

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności w 2018 r. wyniosło 0,1. Dodatnie saldo notowano w województwach: mazowieckim (3,1), pomorskim (2,2), małopolskim (1,6), dolnośląskim (1,3) oraz wielkopolskim (0,4). W pozostałych województwach wskaźnik był ujemny i kształtował się w granicach od minus 2,5‰ w lubelskim do minus 0,6‰ w zachodniopomorskim.

W 2018 r. zawarto 192,4 tys. **małżeństw** (spadek o 0,1 tys. w skali roku). Współczynnik małżeństw utrzymał się na poziomie roku 2017 i wyniósł 5,0‰. Najwięcej związków w przeliczeniu na 1000 ludności zawarto w województwach małopolskim i pomorskim (po 5,4), a najmniej – w: łódzkim, świętokrzyskim oraz warmińsko-mazurskim (po 4,7).

W 2018 r. **rozwiódło** się 62,8 tys. par małżeńskich, tj. o 2,4 tys. mniej niż w 2017 r. Współczynnik rozwodów osiągnął poziom 1,6‰ (o 0,1 pkt mniej niż przed rokiem), przy czym w 8 województwach był niższy niż przeciętnie w kraju. Najniższym wskaźnikiem rozwodów charakteryzowało się nadal podkarpackie (1,2‰). Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano natomiast w województwach: dolnośląskim i zachodniopomorskim (po 1,9‰) oraz mazowieckim i śląskim (po 1,8‰).

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2018 r.
Chart 2. Net of internal and international migrations for permanent residence per 1000 population in 2018

Rynek pracy Labour market

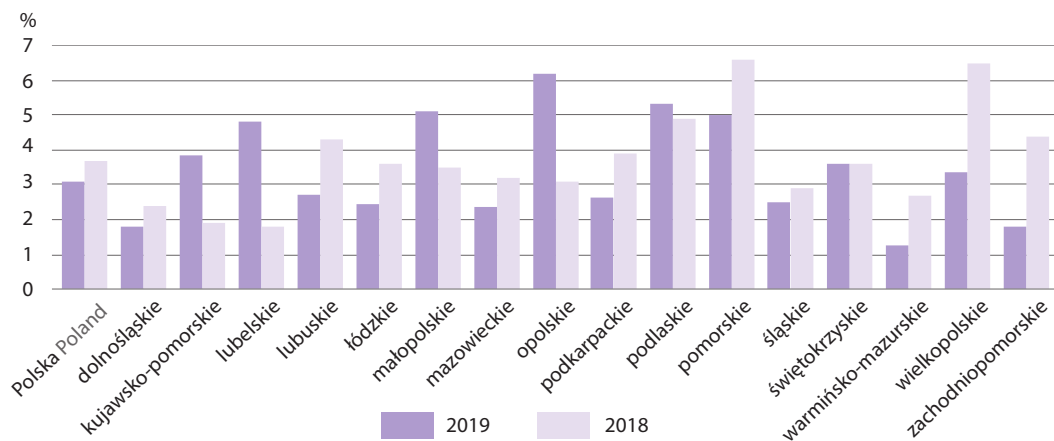
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2019 r. wzrosło w skali roku. W porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. zmniejszyła się liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz obniżyła się stopa bezrobocia rejestrowanego.

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za I kwartał 2019 r. spadła liczba pracujących a wskaźnik zatrudnienia nie uległ zmianie. W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba bezrobotnych, obniżyła się stopa bezrobocia. Poprawie uległa relacja niepracujących do pracujących.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2019 r. wyniosło 6382,2 tys. osób i było o 3,1% większe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 3,7%). Wzrost wystąpił we wszystkich województwach w granicach od 6,2% w opolskim do 1,2% w warmińsko-mazurskim.

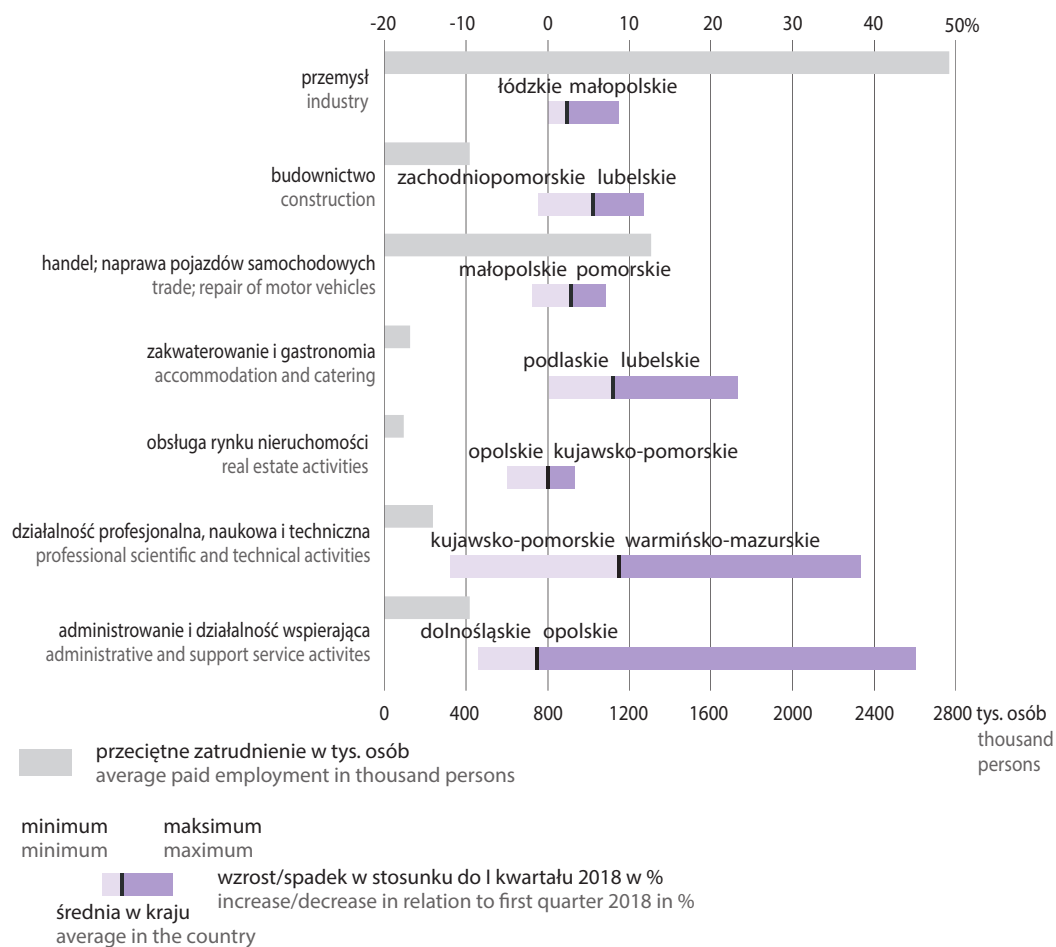
Wykres 3. Zmiany przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale w latach 2018–2019 (wzrost w skali roku)

Chart 3. Changes in average paid employment in the business enterprise sector in the first quarter of 2018–2019 (annual increase)

Zwiększenie zatrudnienia odnotowano w większości sekcji – największe w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 8,7%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,8%), a także w budownictwie (o 5,6%). Mniejsze niż przed rokiem było zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,3%).

Wykres 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2019 r. i jego zmiany w skali roku
Chart 4. Average paid employment in the business enterprise sector in the first quarter of 2019 and its annually changes

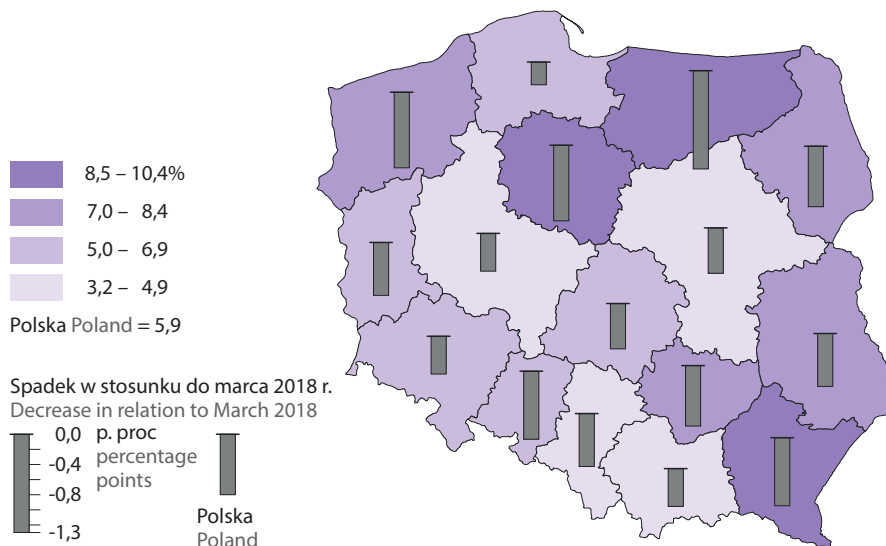
W końcu marca 2019 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 984,7 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 107,4 tys. (o 9,8%) mniej niż w analogicznym miesiącu 2018 r. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, od 13,6% w śląskim do 5,2% w pomorskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu marca 2019 r. wyniosła przeciętnie w kraju 5,9% i była niższa o 0,7 p. proc. w stosunku do marca 2018 r. Spadek odnotowano we wszystkich województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 1,3 p. proc.), kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim (o 1,0 p. proc.). W najmniejszym stopniu stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwach: pomorskim (o 0,3 p. proc.) oraz dolnośląskim, małopolskim i wielkopolskim (po 0,5 p. proc.).

Zmniejszyło się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W końcu marca 2019 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 7,2 p. proc. (wielkopolskie – 3,2%, warmińsko-mazurskie – 10,4%); w skali roku rozpiętość ta zmniejszyła się o 0,8 p. proc. Podobnie jak przed rokiem, do województw o wysokiej stopie bezrobocia, poza warmińsko-mazurskim, należały kujawsko-pomorskie (8,8%) i podkarpackie (8,7%). Najniższą stopę bezrobocia, poza wielkopolskim, odnotowano w województwach śląskim (4,4%) i małopolskim (4,8%).

Mapa 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2019 r. stan w końcu marca

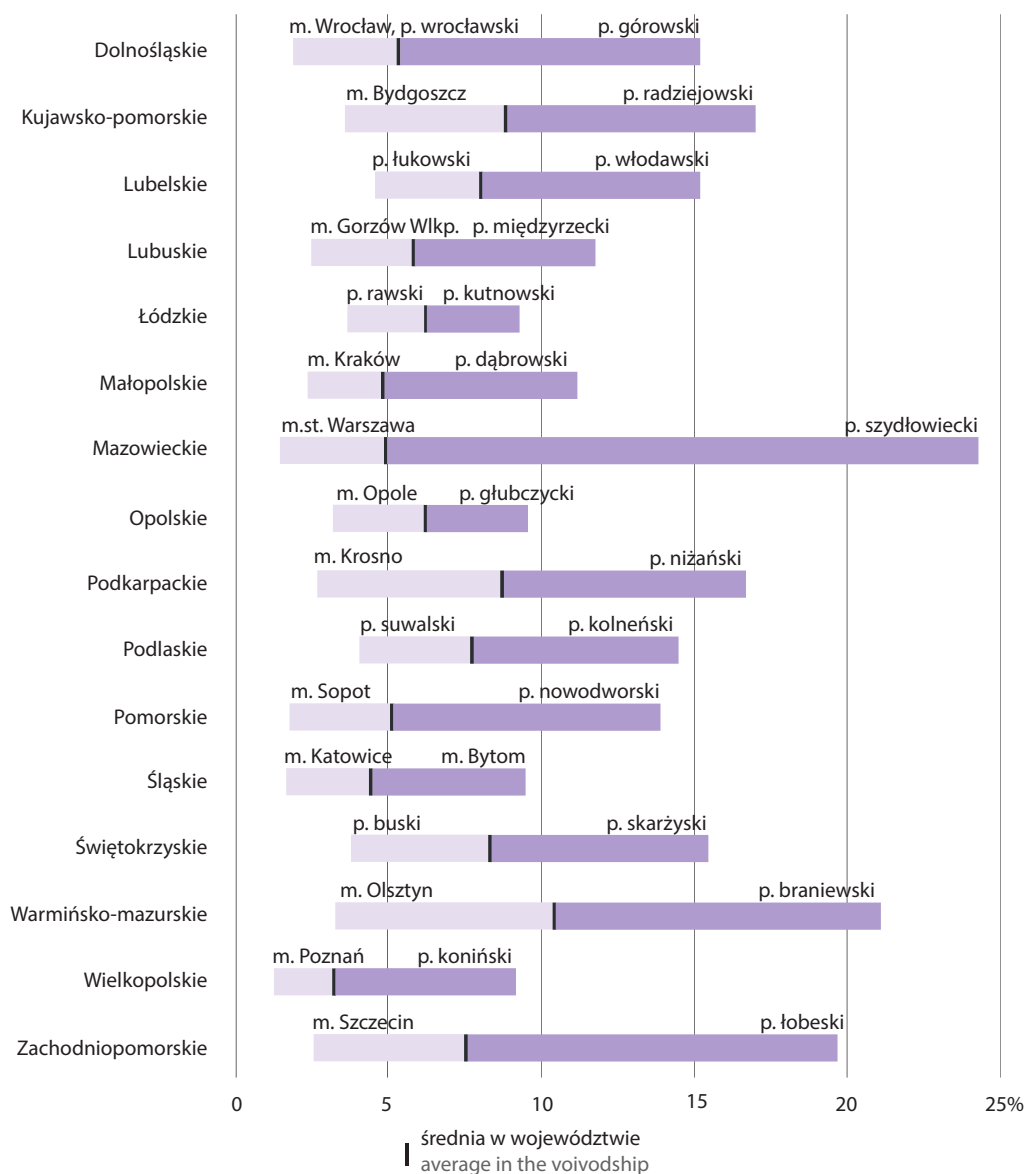
Map 2. Registered unemployment rate in 2019 as of end of March

Analizując stopy bezrobocia na poziomie powiatów w 15 województwach zmniejszeniu uległy różnice pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika. Najgłębszy spadek zróżnicowania odnotowano w wielkopolskim (7,9 p. proc., wobec 9,9 p. proc. w marcu 2018 r.), najmniejszy w łódzkim (5,6 p. proc. wobec 5,7 p. proc.) i świętokrzyskim (11,7 p. proc., wobec 11,8 p. proc.). Wzrost odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (17,8 p. proc., wobec 17,6 p. proc.). Największa dysproporcja wewnątrzwojewódzka utrzymała się w województwie mazowieckim, gdzie w końcu marca 2019 r. różnica pomiędzy najwyższą, a najniższą wartością stopy bezrobocia wyniosła 22,8 p. proc. (24,3% w powiecie szydłowieckim i 1,5% w powiecie m.st. Warszawa), wobec 23,9 p. proc. w marcu 2018 r. Najmniejszą rozpiętość odnotowano, podobnie jak w latach poprzednich, w województwie łódzkim (5,6 p. proc.), a wyznaczała je stopa bezrobocia na poziomie 9,3% w powiecie kutnowskim oraz 3,7% w powiecie rawskim.

Wykres 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2019 r. stan w końcu marca

Chart 5. Registered unemployment rate by powiats in 2019 as of end of March

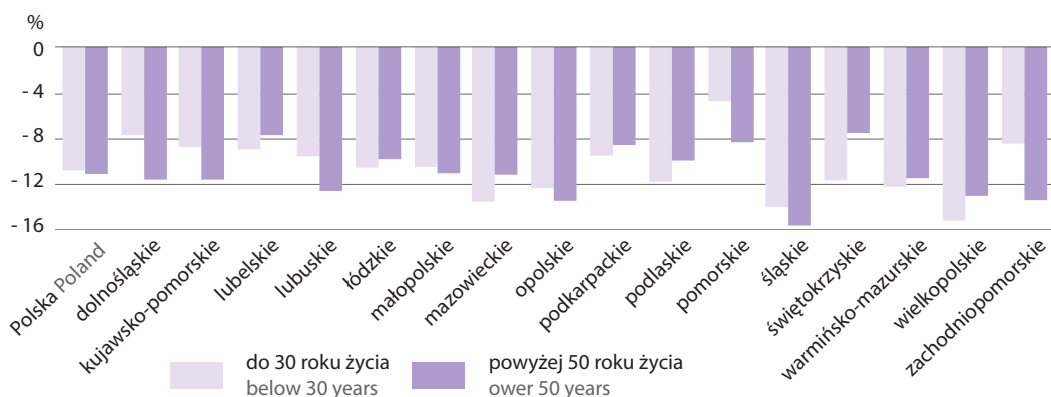
W końcu marca 2019 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych było 497,2 tys. osób **długotrwale bezrobotnych**. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 50,5% (spadek o 2,6 p. proc.). Największy udział odnotowano w województwach: lubelskim (56,5%), podkarpackim (56,2%) i podlaskim (56,0%), a najmniejszy w wielkopolskim (40,4%) i pomorskim (41,8%).

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 253,5 tys. osób stanowiły osoby **do 30 roku życia**. Udział tej grupy wyniósł 25,7% (o 0,3 p. proc. mniej niż przed rokiem) i był największy w województwach: lubelskim (30,1%), pomorskim (28,5%) i podkarpackim (28,3%), a najmniejszy w łódzkim (21,2%), dolnośląskim (22,2%) oraz śląskim (23,0%).

W kategorii **osób powyżej 50 roku życia** liczba bezrobotnych wynosiła 264,9 tys. osób, co stanowiło 26,9% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych (spadek o 0,4 p. proc. w skali roku). Największy udział tej kategorii bezrobotnych odnotowano w województwach: opolskim (31,2%), dolnośląskim (30,1%) i łódzkim (29,9%), najmniejszy w lubelskim i podkarpackim (odpowiednio 23,1% i 24,1%).

Wykres 6. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych według wybranych grup wieku w 2019 r. stan w końcu grudnia; spadek w skali roku

Chart 6. Decrease of registered unemployed persons by selected age groups in 2019 as of the end of December; year-on-year decrease

Liczba bezrobotnych **korzystających ze świadczeń pomocy społecznej** wyniosła 21,0 tys. osób. Najwięcej bezrobotnych pobierało świadczenia w województwach dolnośląskim i kujawsko-pomorskim (po 2,8 tys.) oraz śląskim (2,1 tys.), najmniej w: lubelskim (0,2 tys.), lubuskim i zachodniopomorskim (po 0,3 tys.). Udział tej grupy bezrobotnych spadł o 0,2 p. proc. do 2,1% i był największy w województwie dolnośląskim (4,3%) i kujawsko-pomorskim (3,9%), a najmniejszy w lubelskim (0,3%) i zachodniopomorskim (0,7%).

Liczba osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 202,2 tys. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 20,5% (wzrost o 0,8 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu 2018 r.); największy był w województwie pomorskim (24,2%) i kujawsko-pomorskim (23,7%), najmniejszy w mazowieckim (18,0%), podlaskim (18,2%) i łódzkim (18,7%).

Bezrobotni **posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia** stanowili, tak jak w poprzednich latach, 0,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w kraju. Ich liczba w końcu marca 2019 r. wyniosła 2,4 tys. i była o 1,8% mniejsza niż w roku poprzednim.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 61,7 tys. osób stanowiły osoby **niepełnosprawne** (o 7,8% mniej niż w marcu 2018 r.). Niepełnosprawni stanowili 6,3% ogółu bezrobotnych w kraju. Największy udział tej grupy odnotowano w województwach: lubuskim (9,2%), łódzkim (8,2%) i pomorskim (8,1%), najmniejszy w kujawsko-pomorskim (4,4%) oraz lubelskim i podkarpackim (po 4,6%).

W I kwartale 2019 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 414,5 tys. osób i była o 9,0% mniejsza niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 1,3 p. proc. do 82,7%). Obniżył się także odsetek osób długotrwale bezrobotnych, osób dotychczas niepracujących oraz absolwentów. Wzrósł natomiast odsetek osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, bez kwalifikacji zawodowych oraz zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy

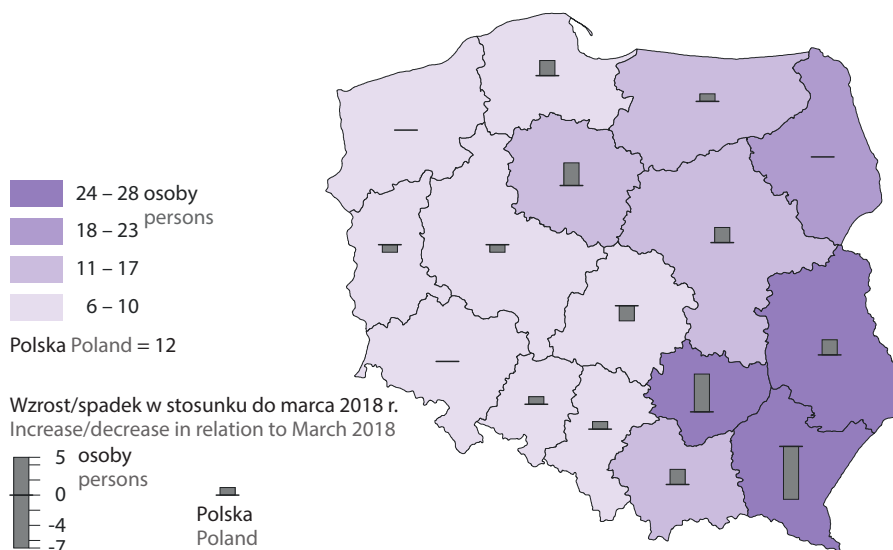
Z ewidencji bezrobotnych w okresie trzech pierwszych miesięcy br. **skreślono** 398,6 tys. osób, tj. o 10,5% mniej niż przed rokiem (wobec spadku o 16,2% w analogicznym okresie 2018 r.). Osoby wykreślone z ewidencji z powodu podjęcia pracy stanowiły 48,9% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych (spadek o 0,9 p. proc.).

W końcu marca 2019 r. najwyższą **stopę napływu bezrobotnych** odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (1,2%), kujawsko-pomorskim, lubuskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim (po 1,0%), natomiast najniższą w: mazowieckim i wielkopolskim (po 0,5%) oraz małopolskim i śląskim (po 0,6%); przy średniej dla kraju 0,7%.

W końcu marca 2019 r. **na 1 ofertę pracy** przypadało 12 osób bezrobotnych, wobec 11 osób w marcu 2018 r. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwach lubuskim i opolskim (po 6 osób na 1 ofertę pracy) oraz dolnośląskim i śląskim (po 7 osób na 1 ofertę pracy), natomiast najmniej sprzyjająca wystąpiła w lubelskim (28 osób na 1 ofertę pracy) oraz świętokrzyskim (25 osób na 1 ofertę pracy).

Mapa 3. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 1 ofertę pracy w 2019 r. stan w końcu marca

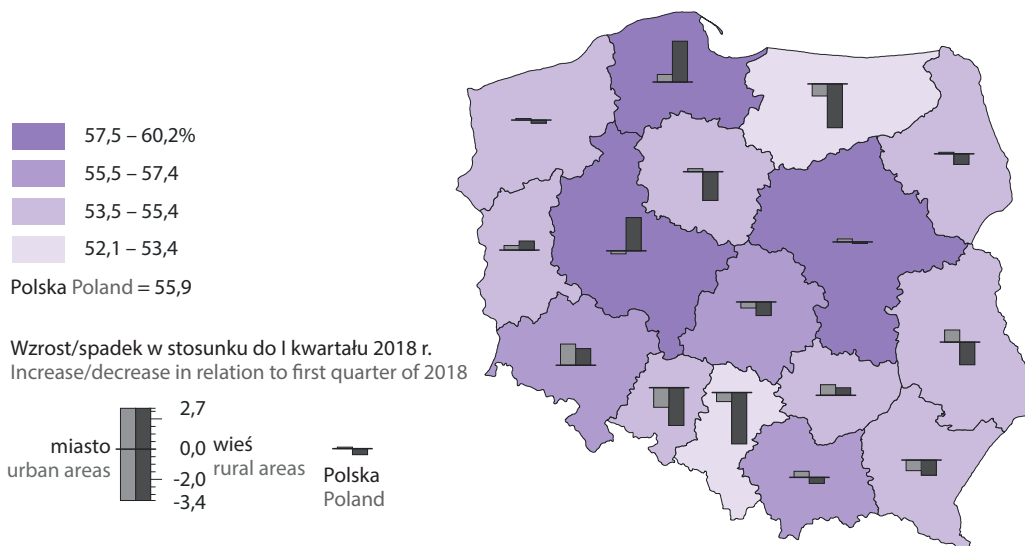
Map 3. Number of registered unemployed per one job offer in 2019 state at the end of March

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** w I kwartale 2019 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 16940 tys. osób, tj. o 113 tys. mniej w porównaniu do I kwartału 2018 r. Spadek liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w 10 województwach – najgłębszy w opolskim (o 4,3%), warmińsko-mazurskim (o 3,7%) i śląskim (o 3,0%). W województwie lubuskim liczba osób aktywnych zawodowo nie uległa zmianie. Największy wzrost wystąpił w województwach pomorskim (o 2,2%) i dolnośląskim (o 1,7%).

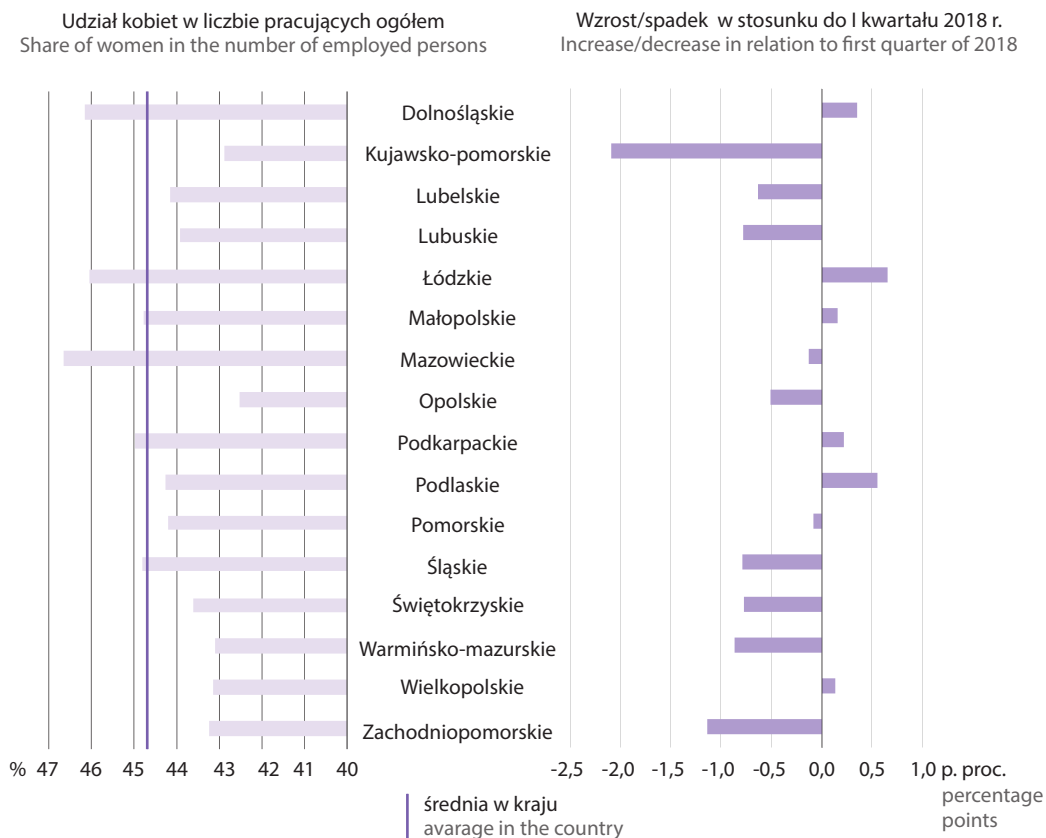
Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 55,9% i był o 0,1 p. proc. niższy niż w I kwartale 2018 r. Spadek odnotowano w 9 województwach, najgłębszy w opolskim (o 1,7 p. proc.), warmińsko-mazurskim (o 1,6 p. proc.) i śląskim (o 1,2 p. proc.). W pozostałych województwach odnotowano wzrost w granicach od 1,3 p. proc. w dolnośląskim i pomorskim do 0,1 p. proc. w mazowieckim i zachodniopomorskim. Najwyższą wartość współczynnika odnotowano w województwach mazowieckim (60,2%) i pomorskim (58,7%), a najniższą w warmińsko-mazurskim (52,1%) i śląskim (52,4%). W podziale na płeć odnotowano spadek współczynnika aktywności zarówno mężczyzn (o 0,1 p. proc. do 64,4%), jak i kobiet (o 0,1 p. proc. do 48,1%). Na wsi współczynnik obniżył się o 0,4 p. proc. (do 55,7%) a w miastach wzrósł nieznacznie (0,1 p. proc. do 56,0%).

Mapa 4. Współczynnik aktywności zawodowej w I kwartale 2019 r.
 Map 4. Activity rate in the first quarter of 2019

Liczba **pracujących** wyniosła 16274 tys. osób i w skali roku spadła o 70 tys., tj. o 0,4%. Spadek wystąpił w 10 województwach, najgłębszy w opolskim (o 3,5%), łódzkim (o 2,6%) i śląskim (o 2,5%). W województwie zachodniopomorskim liczba pracujących nie uległa zmianie. W pozostałych województwach odnotowano wzrost – najwyższy w świętokrzyskim (o 3,6%) i pomorskim (o 2,9%). O 1,0% (do 7273 tys.) spadła liczba pracujących kobiet, grupa pracujących mężczyzn wzrosła o 0,1% (do 9001 tys.).

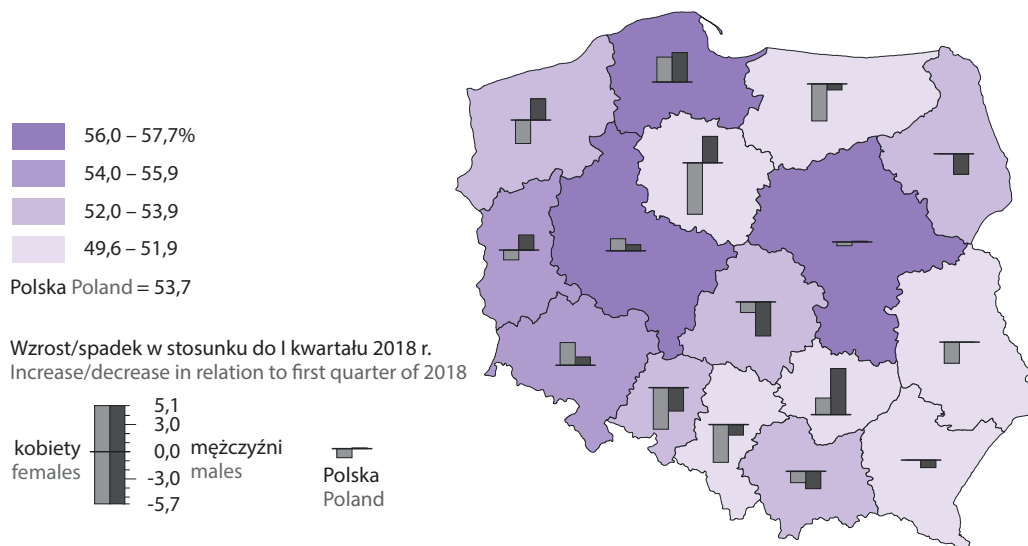
Wykres 7. Udział kobiet w liczbie pracujących ogółem w I kwartale 2019 r.
Chart 7. Share of women in the total number of employees in the first quarter of 2019

Wskaźnik zatrudnienia w I kwartale 2019 r. nie uległ zmianie i wyniósł 53,7%. Najwyższy wskaźnik wystąpił w województwie mazowieckim (57,7%), najniższy w warmińsko-mazurskim (49,6%). W województwie podkarpackim wskaźnik pozostał na poziomie z I kwartału 2018 roku. W 9 województwach odnotowano spadek, najgłębszy w opolskim (o 1,2 p. proc.) i łódzkim (o 1,1 p. proc.), najniższy w lubelskim i mazowieckim (o 0,1 p. proc.). W pozostałych województwach odnotowano wzrost w granicach od 2,2 p. proc. w świętokrzyskim do 0,4 p. proc. w zachodniopomorskim. Pogłębieniu uległa przewaga pracujących mężczyzn nad kobietami (wskaźnik zatrudnienia mężczyzn wzrósł o 0,4 p. proc. do 62,2%, natomiast kobiet spadł o 0,3 p. proc. do 45,9%).

Mapa 5.
Map 5.

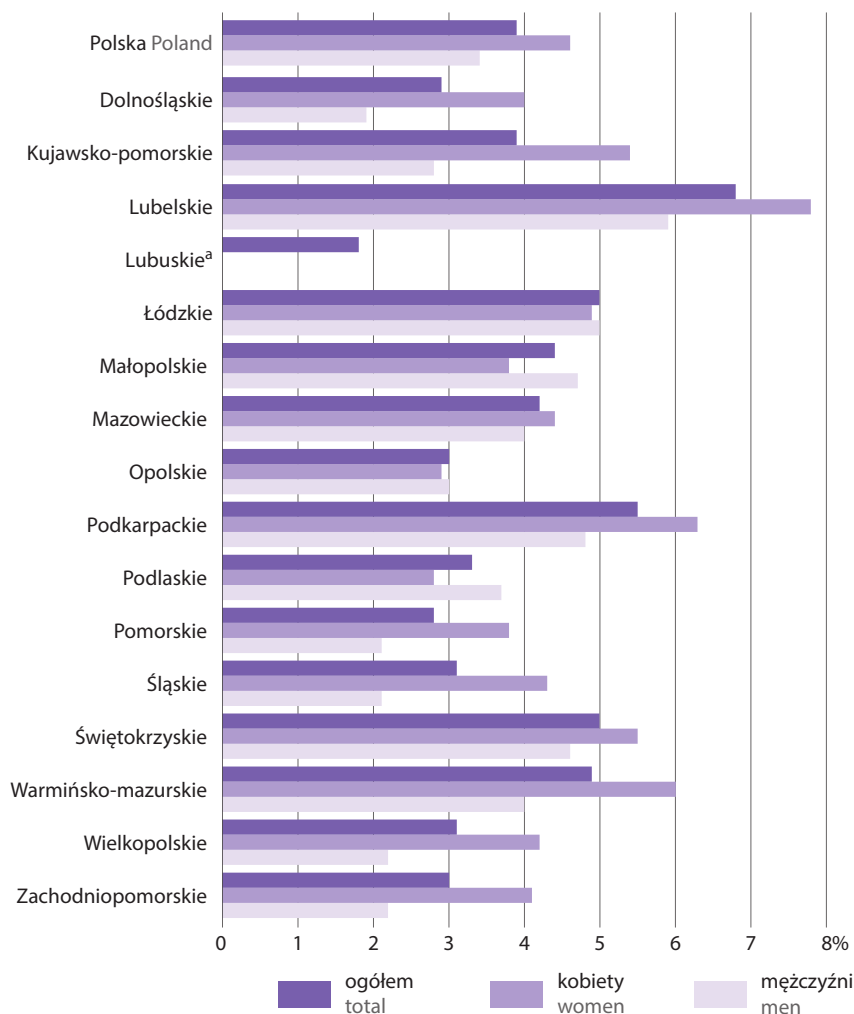
Wskaźnik zatrudnienia i zmiana liczby pracujących według płci w I kwartale 2019 r.
Employment rate and change in the number of employed persons by sex in the first quarter of 2019

W I kwartale 2019 r. liczba **bezrobotnych** według BAEL wyniosła 666 tys. osób i w skali roku zmniejszyła się o 43 tys. osób (tj. o 6,1%). Liczba bezrobotnych spadła w 11 województwach w granicach od 38,6% w świętokrzyskim do 10,1% w lubelskim. W dolnośląskim nie odnotowano zmiany liczby bezrobotnych. W pozostałych województwach odnotowano wzrost w granicach od 39,1% w małopolskim do 8,9% w mazowieckim.

Stopa bezrobocia według BAEL w I kwartale 2019 r. wyniosła średnio 3,9% i w porównaniu z poprzednim rokiem była niższa o 0,3 p. proc. Spadek stopy wystąpił w 11 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (o 3,1 p. proc.), podkarpackim (o 1,6 p. proc.) i warmińsko-mazurskim (o 1,5 p. proc.). W województwie dolnośląskim wskaźnik pozostał na poziomie z I kwartału 2018 r. W pozostałych województwach stopa bezrobocia wzrosła w granicach od 1,3 p. proc. w małopolskim do 0,3 p. proc. w mazowieckim. Stopa bezrobocia **mężczyzn** spadła o 0,7 p. proc. do 3,4%, natomiast **kobiet** wzrosła o 0,3 p. proc. do 4,6%.

Wykres 8. Stopa bezrobocia według BAEL w I kwartale 2019 r.
Chart 8. Unemployment rate according to LFS basis in the first quarter of 2019

a W związku ze spadkiem liczby bezrobotnych kobiet i mężczyzn poniżej 5 tys., z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL oraz ze względu na losowy błąd próby, stopa bezrobocia dla kobiet i mężczyzn w województwie lubuskim nie została podana.

Populacja **biernych zawodowo** zmniejszyła się w skali roku o 0,3% i wyniosła 13365 tys. osób, co stanowiło 44,1% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat (przy 44,0% w I kwartale 2018 r.). Spadek liczby osób biernych zawodowo odnotowano w 8 województwach, najgłębszy w dolnośląskim i pomorskim (odpowiednio o 3,5% i 3,3%) najmniejszy w mazowieckim (o 0,3%) i podlaskim (o 0,5%). Liczba osób biernych zawodowo nie uległa zmianie w województwie małopolskim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost w granicach od 2,8% w opolskim do 0,3% w lubelskim.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w I kwartale 2019 r. wyniosła 862 osoby (przed rokiem 864 osoby). Spadek odnotowano w 7 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (z 1028 do 942 osób), pomorskim (z 807 do 754 osób) i dolnośląskim (z 865 do 822 osób). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się, najgłębiej w opolskim (z 853 do 897 osób), łódzkim (z 825 do 860 osób) i śląskim (z 937 do 971 osób). Najkorzystniejsza relacja osób niepracujących do pracujących wystąpiła w województwie mazowieckim (na 1000 osób pracujących przypadały tu 733 osoby niepracujące); natomiast najgorsza w warmińsko-mazurskim (1017 osób niepracujących na 1000 osób pracujących).

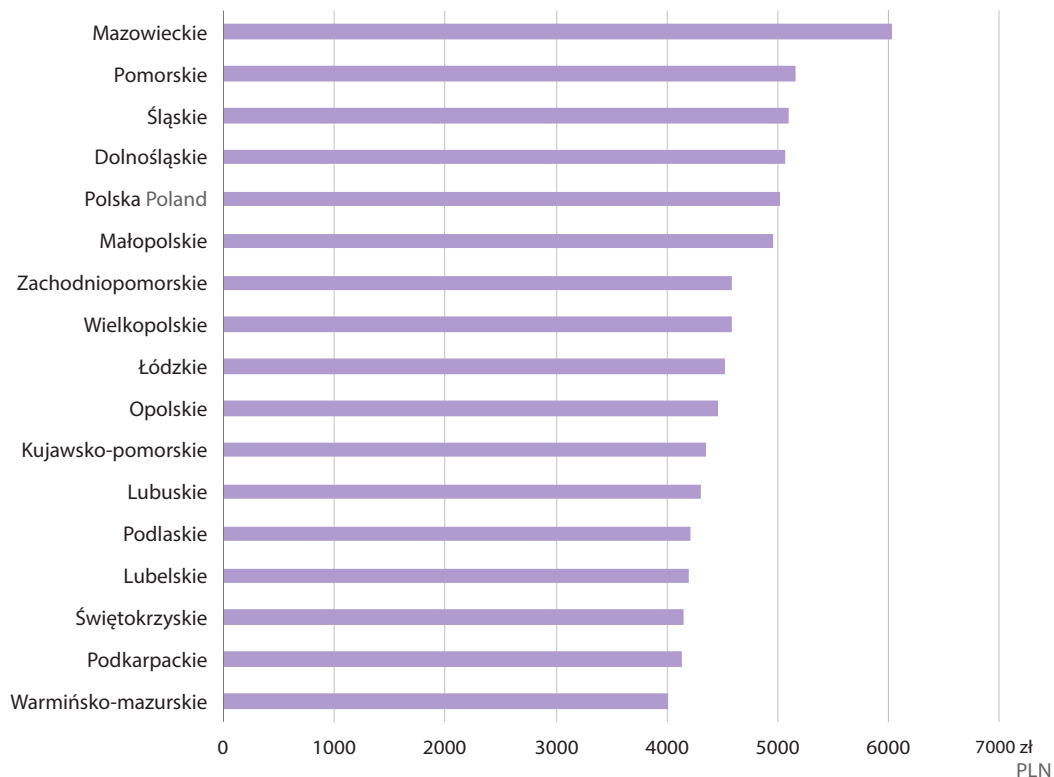
Wynagrodzenia Wages and salaries

W I kwartale 2019 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosły wynagrodzenia zarówno w przemyśle, jak i w budownictwie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–marzec br. wyniosło 5015,03 zł i było o 6,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 7,1%). Zwiększenie wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach; w największym stopniu wzrosły w: kujawsko-pomorskim (o 9,3%), śląskim (o 8,4%) i małopolskim (o 7,9%), a w najmniejszym w: lubelskim (o 4,8%), mazowieckim (o 5,5%) i opolskim (o 5,6%).

Najwyższy poziom wynagrodzeń nadal utrzymywał się w województwie mazowieckim (120,4% średniej krajowej). Wynagrodzenie większe niż średnio w Polsce odnotowano również w województwach: pomorskim (o 2,9%), śląskim (o 1,6%) i dolnośląskim (o 1,1%). Najniższy poziom wynagrodzeń, podobnie jak w okresach poprzednich, wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 20,0% mniej niż średnio w kraju). W grupie województw o najniższym wynagrodzeniu znalazły się także: podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie i podlaskie (odpowiednio o: 17,6%, 17,2%, 16,1% i 16,0% mniej niż średnia w kraju).

Wykres 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2019 r.
Chart 9. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in the first quarter of 2019

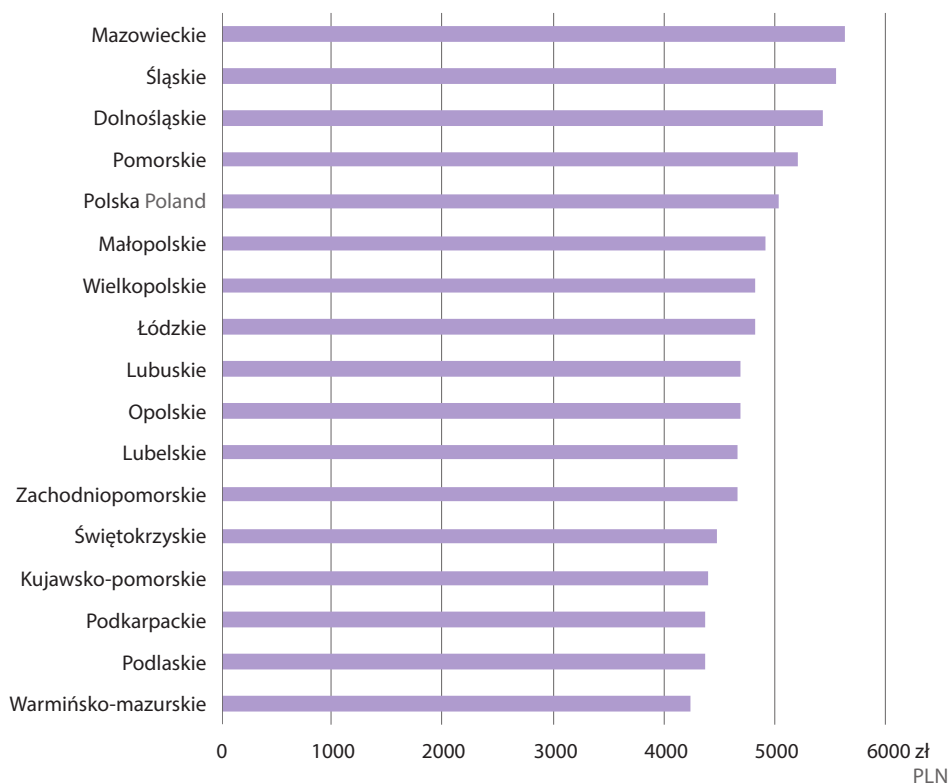
Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, poprawiła się w 9 województwach (od 2,1 p. proc. w kujawsko-pomorskim do 0,1 p. proc. w łódzkim). W województwie zachodniopomorskim relacja nie uległa zmianie, a w pozostałych województwach pogorszyła się od 1,5 p. proc. w lubelskim do 0,2 p. proc. w warmińsko-mazurskim.

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się o 1,2 p. proc. i wyniosła 40,4 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w I kwartale 2019 r. wyniosło 5036,90 zł i było o 7,0% wyższe niż w I kwartale ub. roku (przed rokiem wzrost o 6,7%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w: śląskim (o 8,9%), łódzkim i małopolskim (po 8,3%) oraz pomorskim (o 7,9%), a najmniejszy w: opolskim (o 5,1%), mazowieckim (o 5,2%) i podkarpackim (o 5,3%).

Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w I kwartale 2019 r.

Chart 10. Average monthly gross wages in industry in the first quarter of 2019

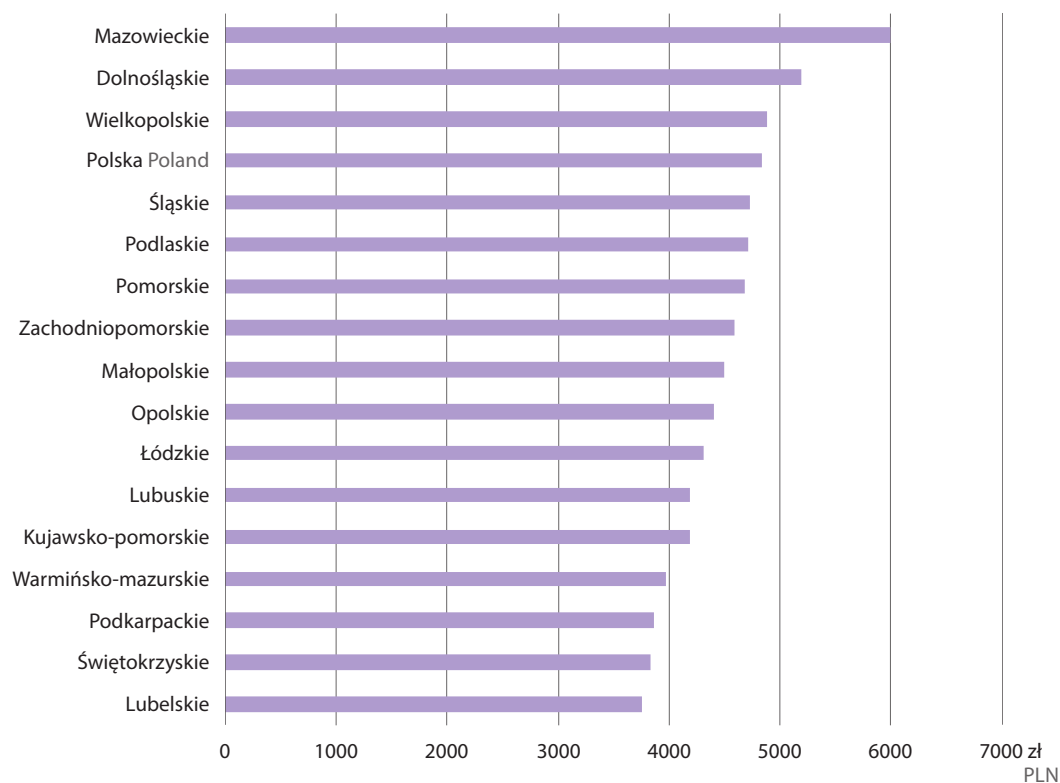
Wynagrodzenia w przemyśle były wyższe niż średnio w kraju w 4 województwach: mazowieckim (o 12,0%), śląskim (o 10,4%), dolnośląskim (o 7,8%) i pomorskim (o 3,5%). W pozostałych województwach wynagrodzenia kształtowały się poniżej średniej krajowej, najniższe nadal notowano w: warmińsko-mazurskim, podlaskim i podkarpackim (odpowiednio o: 15,9%, 13,3% i 13,1% mniej niż średnio w kraju).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 9 województwach (od 1,8 p. proc. w śląskim do 0,1 p. proc. w świętokrzyskim). W województwie dolnośląskim relacja nie uległa zmianie, a w pozostałych województwach – pogorszyła się (najbardziej w mazowieckim – o 1,9 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle zmniejszyła się o 2,2 p. proc. i wyniosła 27,9 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie w I kwartale 2019 r. wyniosło 4872,59 zł i było o 6,1% wyższe niż przed rokiem (w I kwartale 2018 r. wzrost o 7,7%). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największy w: lubuskim (o 13,6%), małopolskim (o 10,3%) i śląskim (9,8%), najmniejszy w: mazowieckim (o 2,6%), lubelskim (o 3,6%) świętokrzyskim (o 3,9%).

Wykres 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie w I kwartale 2019 r.
Chart 11. Average monthly gross wages and salaries in construction in the first quarter of 2019

Najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń w budownictwie nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (o 23,8% wyższym niż średnio w kraju). W kolejnych, pod względem wysokości wynagrodzeń, województwach dolnośląskim i wielkopolskim płace były wyższe niż przeciętnie w kraju odpowiednio o 7,3% i o 0,7%. W pozostałych województwach wynagrodzenia były niższe od średniej krajowej, w tym najniższe w: lubelskim (o 22,4%), świętokrzyskim (o 20,9%) i podkarpackim (o 20,1%).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawiła się w 7 województwach, najbardziej w: lubuskim (o 5,7 p. proc.), małopolskim (o 3,6 p. proc.) i śląskim (o 3,2 p. proc.). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się (najbardziej w mazowieckim o 4,2 p. proc. i lubelskim o 1,8 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w budownictwie wyniosła 46,2 p. proc. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku zmniejszyła się o 2,5 p. proc.

Emerytury i renty

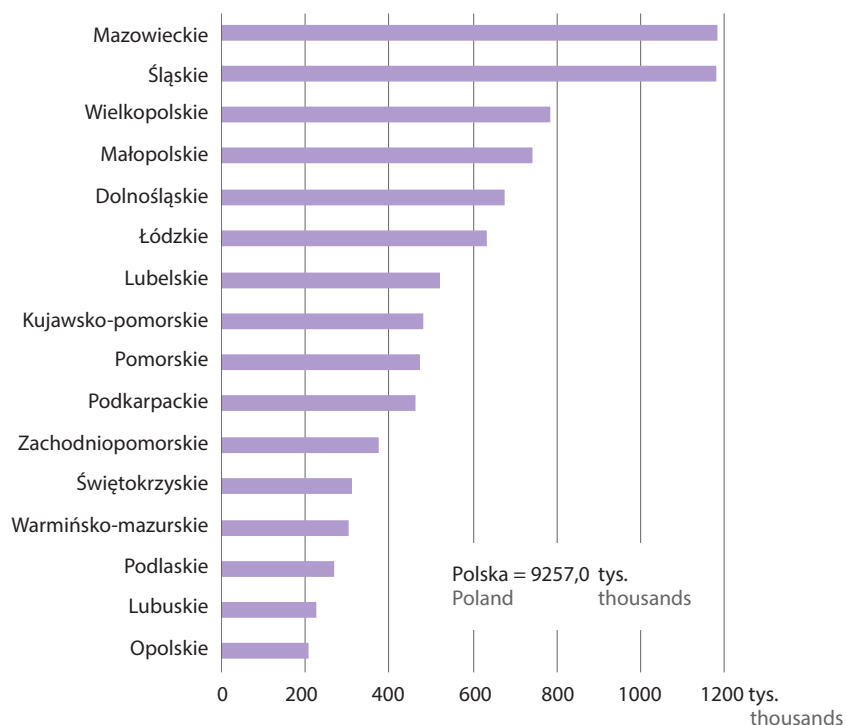
Retirement and other pensions

W I kwartale 2019 r. odnotowano wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów, przy wzroście przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w systemie ubezpieczeń społecznych i spadku liczby osób pobierających świadczenia dla rolników indywidualnych. W skali roku zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w I kwartale 2019 r. wyniosła 9257,0 tys. osób i była o 1,0% większa niż przed rokiem. Wzrost liczby emerytów i rencistów obserwowano we wszystkich województwach w granicach od 0,6% w: lubelskim, łódzkim, śląskim i świętokrzyskim do 2,9% w opolskim.

Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 8123,3 tys. osób (o 1,6% więcej niż w I kwartale 2018 r.). Wzrost liczby pobierających świadczenia w tym systemie odnotowano we wszystkich województwach – od 0,7% w śląskim do 3,8% w opolskim. W ujęciu rocznym liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się o 3,2% do poziomu 1133,7 tys. osób. Spadek obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 5,4% w lubuskim do 1,9% w wielkopolskim.

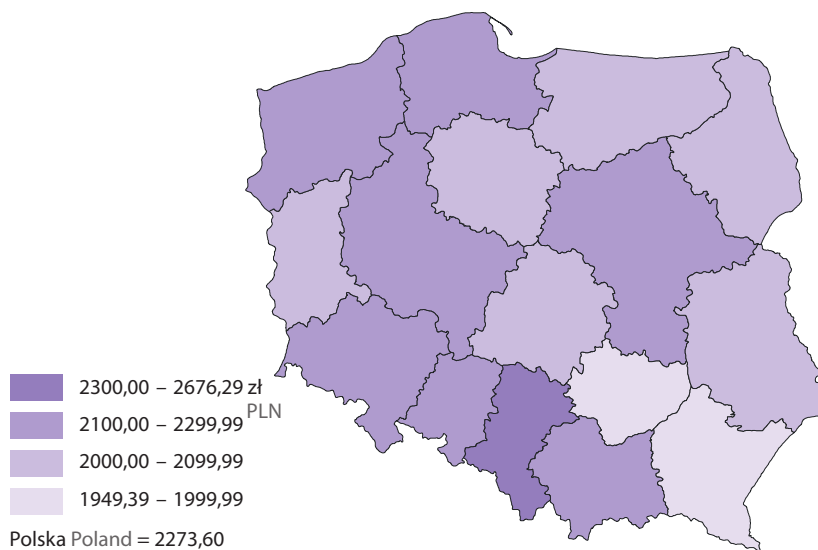
Wykres 12. Przeciętna liczba emerytów i rencistów w I kwartale 2019 r.
Chart 12. The average number of retirees and pensioners in the first quarter of 2019

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I kwartale 2019 r. ukształtowała się na poziomie 2273,60 zł i była o 4,1% wyższa niż przed rokiem. Wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 3,7% w podlaskim do 5,0% w opolskim. Emerytury i renty wyższe niż przeciętnie w kraju wypłacono w śląskim (o 17,7%) oraz w mazowieckim (o 0,9%). Najniższe przeciętne emerytury i renty w tym systemie wypłacono w podkarpackim (o 14,3% mniej niż średnio w kraju), a następnie w: świętokrzyskim, lubelskim, warmińsko-mazurskim i podlaskim (odpowiednio mniej o: 12,6%, 12,0% i po 11,5%).

Mapa 6. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I kwartale 2019 r.

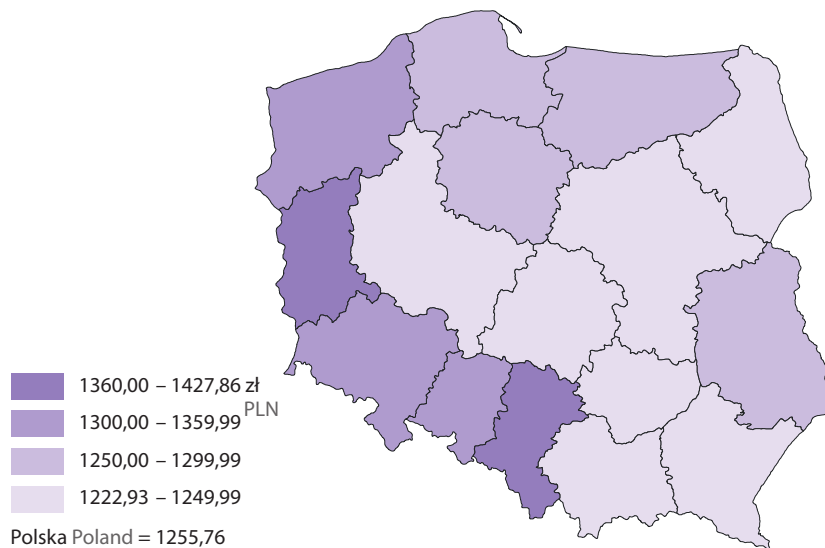
Map 6. Average gross monthly retirement and pension from non-agricultural social security system in the first quarter of 2019

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się i w I kwartale 2019 r. wyniosła 32,0 p. proc. (wobec 32,6 p. proc. przed rokiem).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w I kwartale 2019 r. wyniosła 1255,76 zł i w skali roku zwiększyła się o 3,4%. Wzrost obserwowano we wszystkich województwach – od 2,1% w śląskim do 3,9% w łódzkim i podlaskim. W 9 województwach przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych była wyższa niż średnia w kraju, w tym najwyższa (podobnie jak w analogicznym okresie 2018 r.) w śląskim (o 13,7%) i lubuskim (o 10,9%). Natomiast najniższe emerytury i renty rolnicze wypłacono w: małopolskim, mazowieckim i wielkopolskim (odpowiednio o 2,6%, 2,3% i 2,0% mniejsze niż średnio w kraju).

Mapa 7. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w I kwartale 2019 r.
 Map 7. Average gross monthly retirement and pension for farmers in the first quarter of 2019

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się i w I kwartale 2019 r. wyniosła 16,3 p. proc. (wobec 18,0 p. proc. przed rokiem).

Ceny Prices

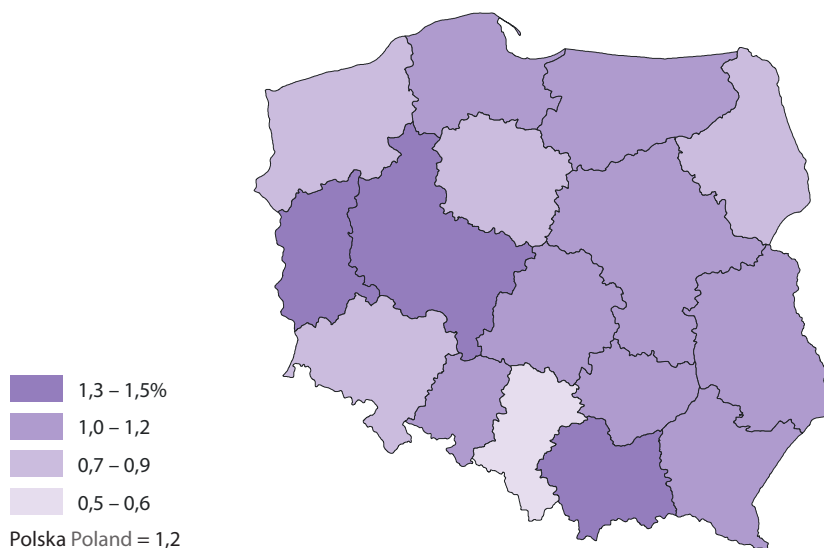
W I kwartale br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w mniejszym stopniu niż w analogicznym okresie ub. roku. Zwolniło tempo wzrostu cen m.in. żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem. Przyspieszyło natomiast tempo wzrostu cen m.in. artykułów i usług związanych ze zdrowiem, a także po spadku cen w I kwartale 2018 r. obserwowano wzrost cen towarów i usług w zakresie transportu.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I kwartale br. kształtowały się na poziomie o 1,2% wyższym od notowanego w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosły ceny w zakresie edukacji (o 3,1%), artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 2,7%) oraz towarów i usług w zakresie transportu (o 2,6%). Podniesiono również ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,8%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 1,5%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,4%) oraz towarów i usług w zakresie mieszkania (o 0,7%). Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny odzieży i obuwia (o 2,9%).

Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miał wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych, który podwyższył wskaźnik cen ogółem o 0,46 p. proc. Niższe ceny odzieży i obuwia obniżyły wskaźnik cen ogółem o 0,14 p. proc.

Mapa 8. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I kwartale 2019 r. I kwartał 2018=100

Map 8. Prices of consumer goods and services in the first quarter of 2019
first quarter of 2018=100

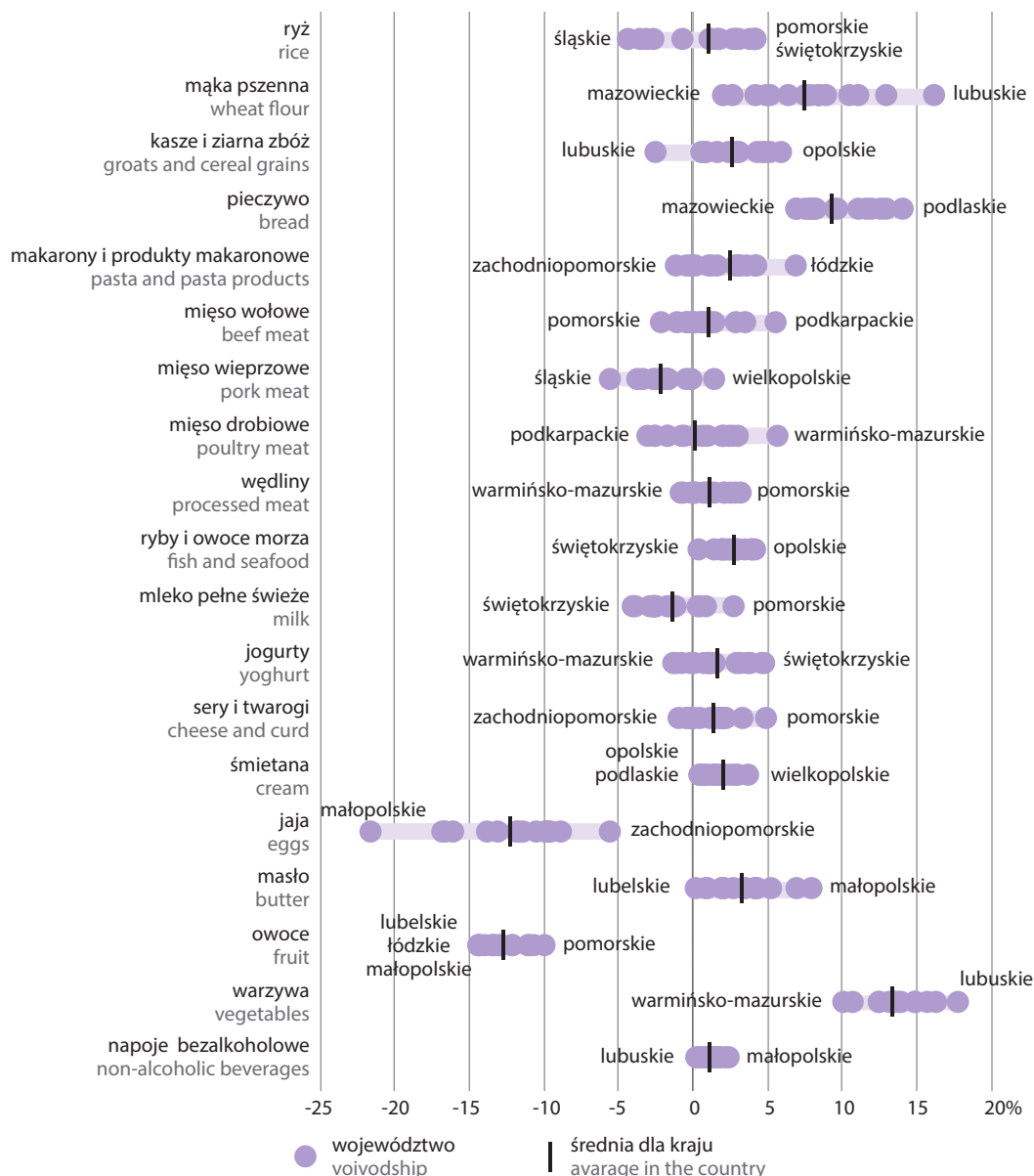

W porównaniu z I kwartałem ub. roku we wszystkich województwach odnotowano wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w granicach od 0,5% (w śląskim) do 1,5% (w małopolskim), przy czym wzrost wyższy niż średnio w kraju obserwowano w trzech województwach.

Wzrost cen **żywności i napojów bezalkoholowych** w I kwartale br. wyniósł w skali roku 1,8%, przy czym żywność była droższa o 1,9%, natomiast napoje bezalkoholowe – o 1,2%. Ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły we wszystkich województwach, w tym stopniu wyższym niż przeciętnie w: pomorskim (o 2,6%), lubuskim i zachodniopomorskim (po 2,4%), kujawsko-pomorskim i opolskim (po 2,3%), dolnośląskim i wielkopolskim (po 2,2%) oraz małopolskim i podkarpackim (po 1,9%). Najmniej natomiast podrożały w województwie śląskim – o 0,9%.

Wykres 13. Ceny wybranych towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych w I kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Chart 13. Prices of selected food and non-alcoholic beverages in the first quarter of 2019 change to the same period of the previous year

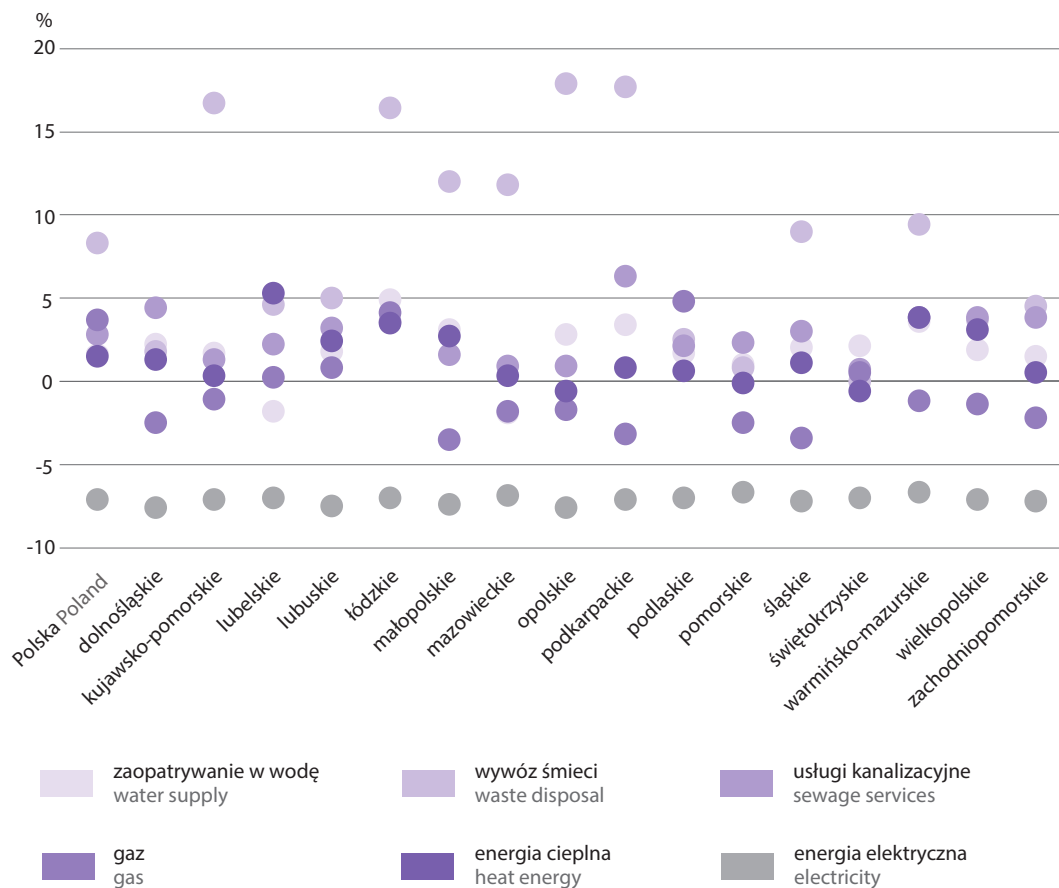

Ceny **odzieży oraz obuwia** nadal były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 3,2% i o 2,5%.

Ceny w zakresie **mieszkania**¹ wzrosły w skali roku średnio o 0,7%. Wyższe ceny niż przed rokiem odnotowano w 8 województwach, w tym w łódzkim oraz warmińsko-mazurskim w skali większej niż przeciętnie w kraju (odpowiednio o 1,4% i 0,9%). W województwach kujawsko-pomorskim i wielkopolskim ceny nie zmieniły się w skali roku.

Wykres 14. Ceny wybranych towarów i usług w zakresie mieszkania w I kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Chart 14. Prices of selected goods and services in the field of housing in the first quarter of 2019 change to the same period of the previous year

¹ Opłaty obejmują wydatki związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Artykuły i usługi związane ze **zdrowiem** były o 2,7% droższe niż w I kwartale ub. roku. Ceny wzrosły we wszystkich województwach, w tym najbardziej w świętokrzyskim (o 3,8%). Najmniejsze podwyżki notowano w województwie warmińsko-mazurskim (o 1,7%).

Więcej niż w I kwartale ub. roku należało zapłacić za usługi lekarskie zwłaszcza w województwie małopolskim (o 6,4% wobec 4,1% średnio w kraju). We wszystkich województwach podniesiono także opłaty za usługi stomatologiczne (o 3,6%), w tym w stopniu wyższym niż przeciętnie w kraju w województwach: lubuskim (o 11,5%), świętokrzyskim (o 5,7%), podkarpackim (o 4,5%), wielkopolskim (o 4,0%), kujawsko-pomorskim (o 3,8%) oraz mazowieckim (o 3,7%). Ceny wyrobów farmaceutycznych wzrosły o 2,6%, a w województwach wzrost cen kształtował się od 1,5% w łódzkim do 3,9% w świętokrzyskim. Opłaty za usługi szpitalne były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 2,4%, przy czym wzrost cen obserwowano w 15 województwach (w granicach 0,5% w podkarpackim do 6,1% w lubuskim), przy spadku cen w podlaskim (0,2%). Opłaty za usługi sanatoryjne wzrosły natomiast o 0,6%.

Ceny towarów i usług w zakresie **transportu** wzrosły w skali roku o 2,6%. Wzrost cen notowano we wszystkich województwach od 1,6% w śląskim do 4,5% w opolskim, przy czym w 9 województwach ceny wzrosły bardziej niż przeciętnie.

Obserwowano wzrost cen paliw i smarów do prywatnych środków transportu (średnio o 5,9%). Olej napędowy podrożał o 11,1%, a gaz ciekły o 7,0% (zwłaszcza w województwie pomorskim odpowiednio o: 12,8% i 11,2%). Benzyna najbardziej podrożała w województwie podlaskim o 4,8% (wobec 3,1% w kraju). W porównaniu z I kwartałem ub. roku należało więcej zapłacić za usługi transportowe (o 2,2%), przy czym wzrost wyższy niż przeciętnie w kraju odnotowano w 12 województwach (najwyższy w lubuskim – 5,5%). Niższe natomiast notowano ceny samochodów osobowych (o 4,5%); w województwach: łódzkim, opolskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim spadek cen był najgłębszy (po 7,2%).

Ceny związane z **rekreacją i kulturą** były średnio o 1,5% wyższe niż przed rokiem. Wzrost cen notowano w 15 województwach od 0,1% w lubelskim do 2,7% w świętokrzyskim, przy spadku cen w województwie warmińsko-mazurskim o 0,1%.

Wzrosły ceny gazet i czasopism (o 6,0%), zwłaszcza w województwach: świętokrzyskim (o 8,5%), małopolskim (o 7,3%) oraz lubuskim (o 6,8%). Opłaty za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku średnio o 2,8%, a najwyższy wzrost cen odnotowano w województwie opolskim (6,7%), przy spadku cen w lubelskim (2,4%) i warmińsko-mazurskim (0,6%). Podrożały również ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty (średnio o 2,1%), przy czym w województwach: śląskim, opolskim i zachodniopomorskim ceny spadły w skali roku (odpowiednio o: 1,5%, 1,1% i 0,1%). Droższe były książki (przeciętnie o 1,4%), a w województwach wzrost cen kształtował się od 0,4% w śląskim do 4,6% w podlaskim, przy spadku cen w: warmińsko-mazurskim, lubuskim, zachodniopomorskim i małopolskim (odpowiednio o: 1,3%, 0,7%, 0,6% i 0,4%). W porównaniu z I kwartałem ub. roku we wszystkich województwach odnotowano spadek cen sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego, w tym najgłębszy w podlaskim (6,7% wobec 4,8% w kraju).

Wzrost cen towarów i usług związanych z **edukacją** wyniósł w skali roku 3,1%, a w województwach wahał się od 2,0% w kujawsko-pomorskim do 5,9% w pomorskim.

W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w I kwartale br. wyniósł 0,2%. Wyższe ceny obserwowano w 11 województwach w granicach od 0,1% w: lubuskim, małopolskim i świętokrzyskim do 0,3% w: dolnośląskim, łódzkim, podlaskim i zachodniopomorskim. W województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim ceny nie zmieniły się, natomiast w śląskim notowano spadek cen (0,1%). W porównaniu IV kwartałem ub. roku wzrosły ceny m.in. żywności i napojów bezalkoholowych o 2,3%, towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury – o 1,4% oraz zdrowia – o 0,8%, (w tym najbardziej w województwach odpowiednio: łódzkim – o 2,9%, dolnośląskim – o 2,1% oraz małopolskim – o 1,4%). Spadek cen odzieży i obuwia wyniósł 5,2%, natomiast towarów i usług w zakresie transportu – 2,5%.

Budownictwo mieszkaniowe

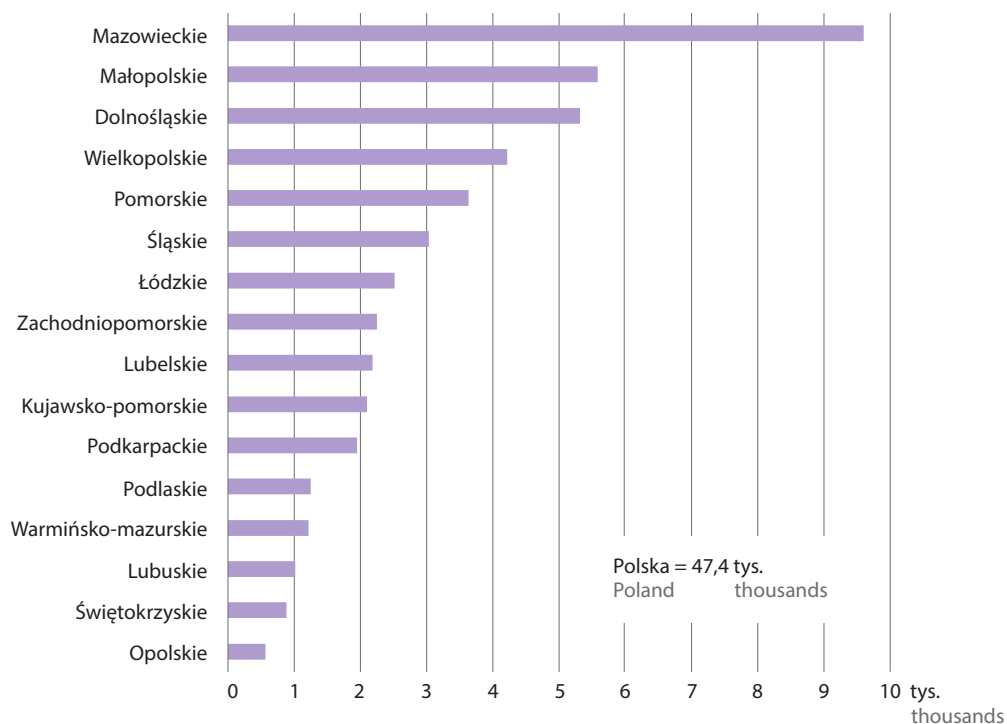
Residential construction

W I kwartale 2019 r. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w roku poprzednim. Wzrost odnotowano w budownictwie spółdzielczym oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; spadek wystąpił w budownictwie indywidualnym. Mniej było mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia.

W I kwartale 2019 r. **oddano do użytkowania** 47,4 tys. mieszkań, tj. o 6,3% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r. (przed rokiem wzrost o 10,6%). Wzrost wystąpił w 9 województwach, największy w lubelskim (45,5%), a wysoki również w dolnośląskim (25,2%), łódzkim (24,2%), małopolskim (22,7%) i kujawsko-pomorskim (22,1%). Najmniejszy wzrost zanotowano w zachodniopomorskim (9,5%) i pomorskim (12,6%). W pozostałych województwach liczba mieszkań oddanych do użytkowania zmniejszyła się od 17,2% w warmińsko-mazurskim do 1,2% w opolskim. Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim, małopolskim, dolnośląskim, wielkopolskim i pomorskim, co stanowiło łącznie blisko 60% ogółu oddanych mieszkań w kraju.

Wykres 15. Mieszkania oddane do użytkowania w I kwartale 2019 r.

Chart 15. Dwellings completed in the first quarter of 2019

Na wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania wpłynął wzrost mieszkań oddanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 12,6% do 28,8 tys.) oraz spółdzielczym (667, wobec 491 przed rokiem). Mniej mieszkań w ujęciu rocznym oddano w budownictwie indywidualnym (o 4,3% do 17,3 tys.).

W porównaniu z I kwartałem 2018 r. w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania zwiększył się udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (z 57,4% do 60,7%). Nieznacznie zwiększył się udział budownictwa spółdzielczego (z 1,1% do 1,4%). Zmniejszył się natomiast udział budownictwa indywidualnego (z 40,3% do 36,4%).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 90,4 m² (przed rokiem 94,0 m²). Największe mieszkania budowano w województwach: podkarpackim (112,7 m²), śląskim (111,2 m²), świętokrzyskim (107,7 m²), opolskim (108,9 m²) i podlaskim (101,1 m²), a najmniejsze w: zachodniopomorskim (72,0 m²), dolnośląskim (77,7 m²), mazowieckim (83,7 m²) i pomorskim (86,1 m²). W budownictwie spółdzielczym średnia powierzchnia mieszkania wyniosła 54,1 m², a w budownictwie indywidualnym – 143,3 m².

W I kwartale 2019 r. **wydano pozwolenia na budowę** 57,3 tys. mieszkań, tj. o 14,0% mniej niż w 2018 r. Spadek odnotowano w 9 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (o 39,5%), a następnie w: mazowieckim (o 36,3%), warmińsko-mazurskim (29,6%) i zachodniopomorskim (o 28,6%). W pozostałych województwach wystąpił wzrost od 67,7% w lubuskim do 8,3% w kujawsko-pomorskim. W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych w I kwartale 2019 r. wydano pozwolenia na budowę 21,1 tys. mieszkań; najwięcej w mazowieckim, a najmniej w opolskim.

Produkcja przemysłu i budownictwa

Production of industry and construction

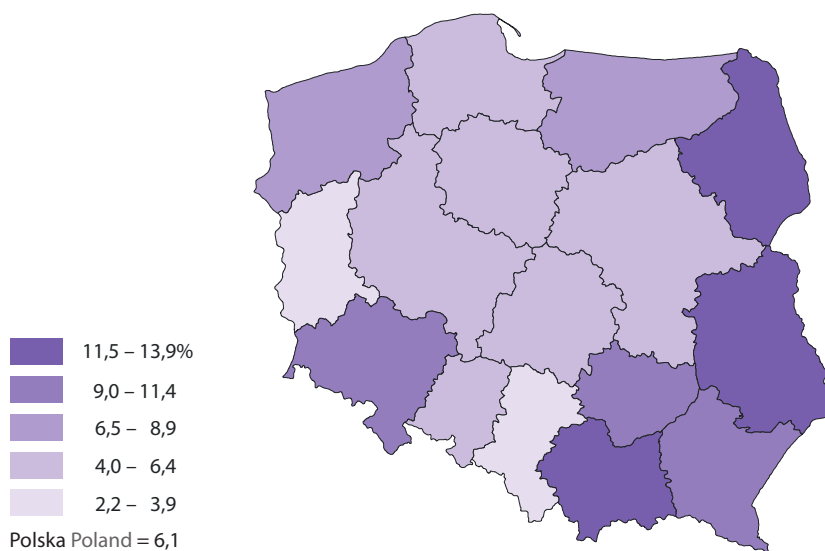
W I kwartale 2019 r. w porównaniu z I kwartałem 2018 r. odnotowano wzrost o:

- 6,1% **produkcji sprzedanej przemysłu** (w cenach stałych) – przed rokiem o 5,5%
- 19,7% **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) – przed rokiem o 25,6%.

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w I kwartale 2019 r. była o 6,1% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r. (przed rokiem wzrost o 5,5%). Zwiększenie odnotowano we wszystkich województwach, w 8 – powyżej średniej w kraju, w tym największe w lubelskim (o 13,9%), a następnie w podlaskim (o 12,3%) i małopolskim (o 11,9%). Najmniej produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w województwach śląskim (o 2,2%) i lubuskim (o 2,4%).

Mapa 9. Produkcja sprzedana przemysłu w I kwartale 2019 r. (ceny stałe) 2018=100

Map 9. Sold production of industry in the first quarter of 2019 (constant prices) 2018=100

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 2,3%) obserwowane w 15 województwach. Największy wzrost wystąpił w województwie małopolskim (o 8,6%), w którym dynamika produkcji sprzedanej przemysłu była blisko dwukrotnie szybsza niż średnio w kraju.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) w okresie styczeń–marzec br. była o 19,7% wyższa w porównaniu z ub. rokiem (kiedy odnotowano wzrost o 25,6%). Zwiększenie odnotowano we wszystkich województwach, największe w świętokrzyskim (o 63,5%, wobec wzrostu o 14,7% przed rokiem), a następnie w lubuskim i lubelskim (odpowiednio o 35,1% i o 34,7% wobec 37,6% i 15,1% w ub. roku), a najmniej – w pomorskim (o 1,6%, przed rokiem wzrost o 57,9%) i warmińsko-mazurskim (o 2,0% wobec 39,6%).

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (przeciętnie o 5,6%), notowane w 14 województwach. Największy wzrost odnotowano w województwie lubelskim i świętokrzyskim (odpowiednio o 12,2% i o 9,4%), w których odnotowano również największą dynamikę produkcji sprzedanej budownictwa. Spadek przeciętnego zatrudnienia w budownictwie wystąpił w warmińsko-mazurskim (o 0,1%) oraz zachodniopomorskim (o 1,1%).

Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (47,8%) oraz ponad połowę budownictwa (54,8%) nadal realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w 3 województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

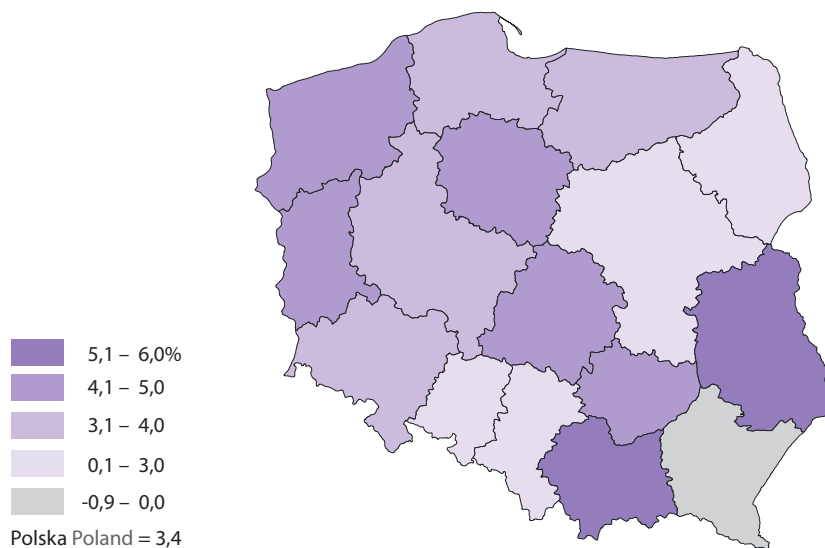
Financial results of enterprises

W I kwartale 2019 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych były niższe od uzyskanych w analogicznym okresie poprzedniego roku. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe pogorszyły się.

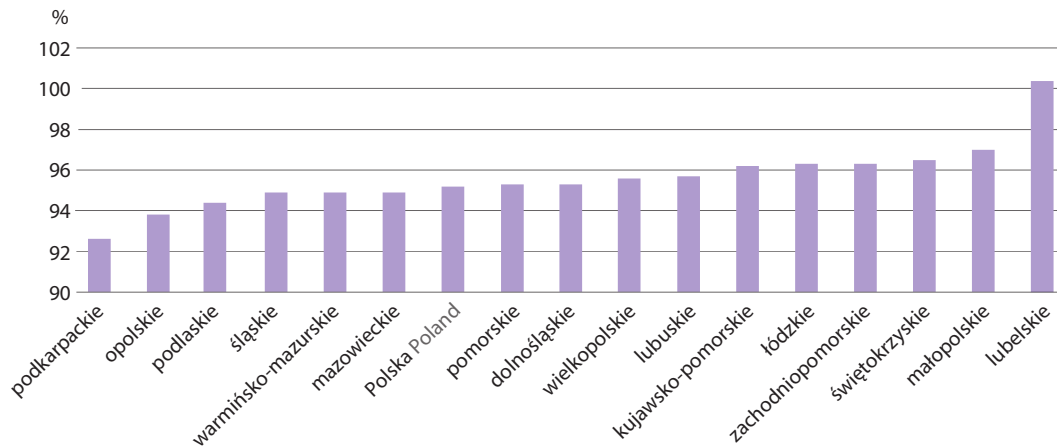
W I kwartale 2019 r. tempo wzrostu **przychodów ogółem (przychodów z całokształtu działalności)** było wolniejsze od tempa wzrostu kosztów ich uzyskania (odpowiednio o 6,7% i 7,3%). Wpłynęło to na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów – z 95,2% przed rokiem do 95,7%. Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto pogorszył się w skali roku z 4,8% do 4,5%. Zmniejszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 4,8% do 4,3%) i netto (z 3,9% do 3,4%). Wynik finansowy netto był niższy o 4,5% (wzrost zysku netto o 0,5%, wzrost straty netto o 14,8%), przy spadku o 7,1% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Zwiększył się zarówno udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (o 0,8 p. proc do 69,7%), jak i ich udział w przychodach ogółem (o 0,7 p. proc. do 79,7%).

Mapa 10. Wskaźnik rentowności obrotu netto w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych w I kwartale 2019 r.

Map 10. Net turnover profitability rate in the surveyed non-financial enterprises in the first quarter of 2019

Wykres 16. Wskaźnik poziomu kosztów w I kwartale 2019 r.
Chart 16. Cost level indicator in the first quarter of 2019

Pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów odnotowano w 9 województwach – najgłębsze w podkarpackim (z 95,7% do 100,4%), gdzie wystąpiła również najmniej korzystna wartość. W pozostałych województwach w wyniku szybszego wzrostu **przychodów ogółem** niż **kosztów ich uzyskania** – wskaźnik poprawił się – największym stopniu w świętokrzyskim (z 96,4% do 94,4%), lubelskim (z 93,8% do 92,6%) oraz małopolskim (z 94,9% do 93,3%). W pozostałych województwach wskaźnik wzrósł

Wynik finansowy brutto zmniejszył się w skali roku o 5,0% do 32109,6 mln zł (zysk brutto 43049,0 mln zł, strata brutto 10939,4 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** w wysokości 6116,2 mln zł spadły w skali roku o 465,6 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 25993,4 mln zł (zysk netto 36929,8 mln zł, strata netto 10936,4 mln zł), wobec 27209,6 mln zł przed rokiem. Polepszenie wartości wyniku finansowego brutto i netto odnotowano w 9 województwach (największe w: świętokrzyskim, małopolskim, lubelskim, zachodniopomorskim). W województwach: pomorskim, świętokrzyskim, małopolskim, dolnośląskim oraz lubelskim tempo wzrostu wyniku finansowego netto było wyższe niż wyniku finansowego brutto. W województwie lubuskim odnotowano wzrost wartości wyniku finansowego netto (o 1,0%), przy spadku wartości wyniku finansowego brutto (o 2,3%), a w opolskim – wzrost brutto (o 0,8%) i spadek netto (o 0,9%). W pozostałych województwach wyniki finansowe brutto i netto pogorszyły się w porównaniu z I kwartałem 2018 r.

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto zmniejszył się w skali roku o 0,3 p. proc. i wyniósł 4,5%. Pogorszenie wskaźnika odnotowano w 9 województwach, najgłębsze w podkarpackim (z 4,3% do 2,6%). Poprawę osiągnęły przedsiębiorstwa w województwach: świętokrzyskim, lubelskim, małopolskim, pomorskim, zachodniopomorskim, podlaskim oraz wielkopolskim.

W badanych podmiotach zarówno **wskaźnik rentowności obrotu brutto**, jak i **netto** zmniejszyły się w skali roku o 0,5 p. proc. i wyniosły odpowiednio 4,3% i 3,4%. Spadek obu wskaźników odnotowano w 9 województwach, najgłębszy w podkarpackim, śląskim i warmińsko-mazurskim. W województwie wielkopolskim wskaźniki utrzymały się na poziomie sprzed roku. Poprawę odnotowano w województwach: świętokrzyskim, małopolskim, zachodniopomorskim, pomorskim oraz podlaskim. Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu brutto wyniosła 7,8 p. proc. (od minus 0,4% w podkarpackim do 7,4% w lubelskim) i była większa niż przed rokiem (3,1 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu netto wyniosła 6,9 p. proc. (wobec 2,6 p. proc. w I kwartale 2018 r.) i wyznaczona była przez również przez województwo podkarpackie (minus 0,9%) i lubelskie (6,0%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach ogółem w I kwartale 2018 r. kształtował się następująco:

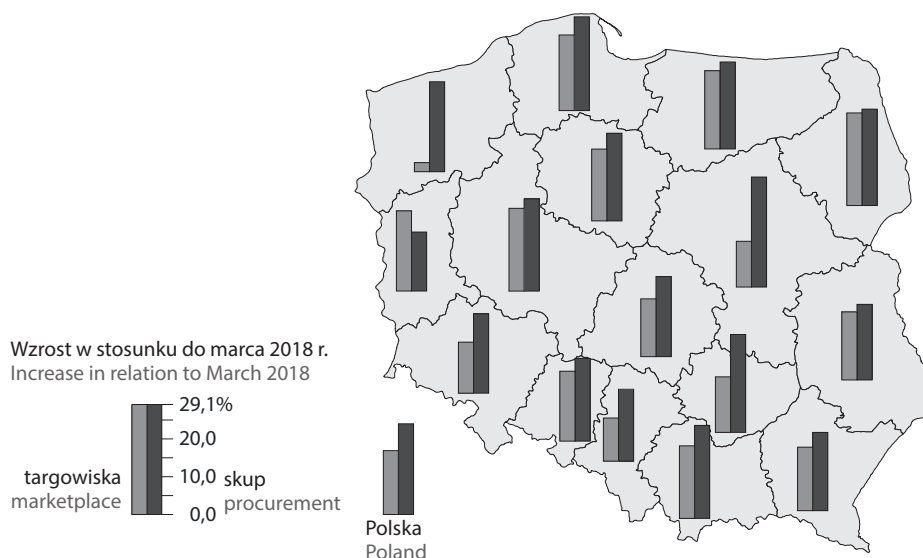
Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %		Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %	
	W liczbie jednostek ogółem In the total number of units	W przychodach z całokształtu działalności In revenues from total activity		W liczbie jednostek ogółem In the total number of units	W przychodach z całokształtu działalności In revenues from total activity
POLSKA	69,7	79,7			
Zachodniopomorskie	70,3	86,9	Mazowieckie	68,3	78,6
Świętokrzyskie	72,9	86,8	Podkarpackie	68,2	78,6
Wielkopolskie	73,3	85,8	Lubuskie	70,0	78,1
Podlaskie	68,1	84,8	Kujawsko-pomorskie	68,8	77,8
Pomorskie	70,6	82,4	Lubelskie	62,9	76,5
Łódzkie	71,5	81,8	Opolskie	65,9	76,4
Małopolskie	70,7	81,0	Dolnośląskie	68,9	75,2
Warmińsko-mazurskie	65,3	80,2	Śląskie	71,1	74,8

Udział podmiotów rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych zwiększył się w skali roku z 68,9% do 69,7%; największy wzrost odnotowano w województwach: pomorskim, zachodniopomorskim, lubuskim i łódzkim. Zwiększył się również ich udział w przychodach z całokształtu działalności z 79,0% do 79,7%; największy wzrost odnotowano w województwach: opolskim, łódzkim, zachodniopomorskim i mazowieckim.

Na rynku rolnym, zarówno w skupie, jak i na targowiskach, w marcu 2019 r. przeciętne ceny zbóż i ziemniaków były wyższe niż przed rokiem. Wyższe były również ceny skupu żywca wołowego (bydła bez cieląt) i mleka krowiego. Natomiast niższe, w ujęciu rocznym, były ceny skupu żywca wieprzowego.

W marcu 2019 r. za 1 dt **pszenicy** w **skupie** płacono średnio 82,89 zł, tj. o 24,0% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach. W 4 województwach średnie ceny pszenicy były wyższe od przeciętnej w kraju, a najwyższe notowano w mazowieckim (87,55 zł za 1 dt) i pomorskim (86,92 zł). Najmniej za 1 dt pszenicy w skupie płacono w podkarpackim (77,40 zł) i lubuskim (77,41 zł). W marcu br. na **targowiskach** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 94,68 zł (o 16,9% więcej niż przed rokiem). Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach. W 9 województwach ceny pszenicy były wyższe od przeciętnej w kraju, a najwyższe notowano na targowiskach w zachodniopomorskim (107,50 zł za 1 dt) i opolskim (106,67 zł). Najmniej za 1 dt pszenicy płacono w: świętokrzyskim (86,21 zł), lubelskim (90,00 zł) i dolnośląskim (90,83 zł).

Mapa 11. Cena pszenicy w marcu 2019 r.
Map 11. Price of wheat in March 2019

W marcu br. za 1 dt **żyta** w **skupie** płacono średnio 69,75 zł, tj. o 21,8% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen obserwowano we wszystkich 14 badanych województwach, w granicach od 1,1% w kujawsko-pomorskim do 28,1% w warmińsko-mazurskim. W 6 województwach średnie ceny skupu żyta za 1 dt były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwięcej za 1 dt żyta w skupie płacono w pomorskim (73,85 zł) i warmińsko-mazurskim (71,67 zł), a najmniej w kujawsko-pomorskim (57,92 zł) i podkarpackim (65,04 zł). W marcu br. na **targowiskach** za 1 dt **żyta** płacono średnio 74,86 zł, tj. o 14,3% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen odnotowano we wszystkich 11 badanych województwach, w granicach od 10,5% w mazowieckim do 42,9% w lubuskim. W 8 województwach (spośród 13 badanych) średnie ceny żyta za 1 dt były wyższe od przeciętnej w kraju, w tym najwyższe notowano w zachodniopomorskim (93,33 zł). Najmniej za 1 dt żyta płacono w świętokrzyskim (66,88 zł).

W marcu br. za 1 dt **ziarna kukurydzy w skupie** płacono średnio 73,67 zł, tj. o 19,2% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 6,7% w pomorskim do 27,4% w wielkopolskim. W 5 województwach średnie ceny skupu ziarna kukurydzy za 1 dt były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwięcej za ziarna kukurydzy w skupie płacono w zachodniopomorskim (81,76 zł za 1 dt), a najmniej w podkarpackim (66,00 zł). W **obrocie targowiskowym** przeciętna cena **ziarna kukurydzy** w marcu 2019 r. wynosiła 98,18 zł i w ujęciu rocznym była wyższa o 9,1%. Wzrost cen odnotowano we wszystkich 11 badanych województwach, w granicach od 3,7% w łódzkim do 57,5% w lubuskim. W 7 województwach (spośród 13 badanych) średnie ceny ziarna kukurydzy za 1 dt były wyższe od przeciętnej w kraju, w tym najwyższe notowano w lubuskim (140,00 zł). Najmniej za 1 dt kukurydzy na ziarno płacono w kujawsko-pomorskim (92,50 zł).

Przeciętna cena **ziemniaków w skupie** w marcu 2019 r. była znacznie wyższa niż przed rokiem (o 42,3%) i wynosiła 86,68 zł za 1 dt. Wzrost cen odnotowano w 15 województwach, przy czym w 10 województwach ceny wzrosły w większym stopniu niż średnio w kraju. W skali roku mniej za ziemniaki w skupie płacono w podlaskim (o 11,2%). W 8 województwach średnie ceny ziemniaków były wyższe od przeciętnej w kraju.

W ujęciu rocznym przeciętna cena **ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) na targowiskach** w marcu 2019 r. była znacznie wyższa (o 68,0%) i wynosiła 147,54 zł za 1 dt. Wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach (od 51,6% w podkarpackim do 82,8% w łódzkim). W 9 województwach średnie ceny ziemniaków były wyższe od przeciętnej w kraju, w tym najwyższe notowano na targowiskach w lubuskim (189,05 zł za 1 dt). Najmniej za 1 dt ziemniaków płacono w świętokrzyskim (104,92 zł).

W marcu 2019 r. za 1 kg **żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) w **skupie** płacono średnio 6,53 zł, tj. o 2,9% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen obserwowano w 5 województwach, w granicach od 0,8% w warmińsko-mazurskim do 30,2% w mazowieckim. W ujęciu rocznym w województwie podkarpackim średnia cena za żywca wołowy w skupie pozostała na poziomie sprzed roku, a w pozostałych województwach odnotowano spadek cen w granicach od 8,5% w wielkopolskim do 0,8% w opolskim. W 8 województwach średnie ceny skupu były wyższe od przeciętnej w kraju. Rozpiętość cen skupu za 1 kg żywca wołowego wynosiła od 6,15 zł w podkarpackim do 7,23 zł w zachodniopomorskim.

W porównaniu z marcem ub. roku przeciętna cena **skupu żywca rzeźnego wieprzowego** była o 3,3% niższa i wynosiła 4,47 zł za 1 kg. Spadek cen odnotowano w 13 województwach, w granicach od 6,2% w kujawsko-pomorskim do 1,8% w łódzkim. W ujęciu rocznym więcej za żywca wieprzowy płacono w: małopolskim (o 1,0%), śląskim (o 1,6%) i lubuskim (o 2,4%). Średnie ceny skupu żywca wieprzowego w 10 województwach były wyższe od przeciętnej w kraju, a w łódzkim cena kształtowała się na poziomie krajowym. Rozpiętość cen skupu żywca wieprzowego za 1 kg wynosiła od 4,26 zł w lubelskim do 5,08 zł w lubuskim.

W marcu 2019 r. średnia cena **skupu mleka krowiego** w skali roku była wyższa o 2,7% i wynosiła 1,38 zł za 1 litr. Wzrost cen odnotowano w 15 województwach, w granicach od 0,8% w dolnośląskim do 5,7% w łódzkim; w województwie podkarpackim cena mleka pozostała na poziomie sprzed roku. W 4 województwach średnie ceny skupu mleka były wyższe od przeciętnej w kraju. W dolnośląskim i lubelskim cena mleka kształtowała się na poziomie ceny krajowej. Rozpiętość cen skupu mleka za 1 litr wynosiła od 1,26 zł w małopolskim do 1,45 zł w podlaskim.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale terytorialnym oraz w podziale według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
9. W publikacji dane w zakresie:
 - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych** oraz **nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw**, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działal-

ności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe od 2011 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

12. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

15. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Oznaczenia sekcji	Opis	Stosowane skróty
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Handel; naprawa pojazdów samochodowych
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Zakwaterowanie i gastronomia
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Obsługa rynku nieruchomości
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrowanie i działalność wspierająca

16. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.
2. Data are presented according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item **"Industry"** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.
4. Data according to territorial division as well as to NACE Rev. 2 sections are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled in accordance with to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
8. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.
9. In the publication data in regard to:
 - a) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - b) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - c) **financial results of non-financial enterprises and investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev.2, in section "Agriculture, forestry and fishing" and "Financial and insurance activities"), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and

support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As constant prices since 2011 were adopted – 2010 constant prices (2010 average current prices).

12. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

13. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

15. The names of some sections of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign "Δ". The list of abbreviations used and their full names are given below:

Section marking	Description	Abbreviations
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Trade; repair of motor vehicles
I	Accommodation and food service activities	Accommodation and catering

16. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.